

Beïnvloeden stereotypen de besluitvorming in de jeugdbescherming?

Een kwantitatief onderzoek naar de invloed van stereotypen op de besluitvorming van
studenten en professionals

I.C. (Inge) Lutterop

S4354621

Master pedagogische Wetenschappen, Orthopedagogiek

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Rijksuniversiteit Groningen

Eerste beoordelaar: F. (Floor) Middel, MSc.

Tweede beoordelaar: Dr. J. (Jorien) Luijkx

Januari 2023

Aantal woorden: 8.477

Samenvatting

Aangezien beslissingen van professionals in de jeugdbescherming over interventies veel impact kunnen hebben op gezinnen en er veel variabiliteit in die besluitvorming bestaat, is het belangrijk om te onderzoeken welke factoren hiervan op invloed zijn. Dit onderzoek richt zich op de invloed van stereotypen op besluitvorming, waarbij studenten en professionals met elkaar zijn vergeleken. In een online enquête is een fictieve casus (vignet) aan respondenten ($N = 86$) getoond waarin mogelijk sprake was van kindermishandeling. Op basis van deze informatie werd gevraagd in hoeverre de respondenten het eens waren met drie jeugdbeschermingsinterventies; ambulante hulpverlening, een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing. De stereotypen moraliteit, sociabiliteit en competentie uit het Stereotype Content Model zijn gemeten door de respondenten persoonlijkheidskenmerken van moeder te laten scoren. Voor het analyseren van de data zijn correlaties berekend, t-testen uitgevoerd en multiële regressieanalyses uitgevoerd waarbij is gekeken of het effect van stereotypen op besluitvorming anders is bij professionals dan bij studenten. Uit de resultaten bleek dat stereotypen de besluitvorming beïnvloedden, waarbij moraliteit het grootste effect had op de besluitvorming. Voor professionals was een lagere beoordeling op moraliteit de belangrijkste factor in de keuze voor een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing. Studenten lieten zich in de besluitvorming het meest beïnvloeden door de sociabiliteit van de ouder en studenten kozen vaker voor de inzet van een zwaardere interventie dan professionals. Deze bevindingen kunnen worden meegenomen in het verbeteren van het onderwijs voor studenten die een sociale studie volgen. Ook kunnen jeugdbeschermingsinstellingen meer aandacht besteden aan het effect dat moraliteit heeft op de besluitvorming.

Abstract

Since decision making in child protection has a large impact on families, and shows a lot of variability, it is important to investigate which factors influence these decisions. This research focuses on the influence of stereotypes on decision-making, comparing students and professionals. Using an online questionnaire, a fictitious case (a vignette) with suspicions of child abuse was presented to the participants ($N = 86$). Based on this information, participants were asked to what extent they agreed on three child protection interventions: ambulatory care, a supervision order and out-of-home placement. We measured sociability, morality and competence from the Stereotype Content Model by asking the participants to score the personality traits of the mother. The data was analysed using correlations, t-tests and multiple regression analyses to investigate the difference in effect of stereotypes on decision making between students and professionals. The results show that stereotypes influence decision making, with perceived morality having the largest effect. For professionals, a low perceived morality was the most important factor in the decision for a supervision order or out-of-home placement. For students, perceived sociability of the parent was the most important factor in decision making, they tended to choose a more serious intervention than professionals. These results can be used to improve student education in social studies. Child protection institutions could pay more attention to the impact of morality on decision making.

Inhoud

Samenvatting	2
Abstract	3
1. Inleiding	5
2. Methode	13
Onderzoeksdesign.....	13
Onderzoekspopulatie	13
Meetinstrument.....	14
Onderzoeksprocedure	16
Data-analyse	16
3. Resultaten	19
Verschil in stereotypen tussen professionals en studenten.....	19
Verschil in besluitvorming tussen studenten en professionals	22
Verband tussen stereotypen en besluitvorming	26
Verschil in effect van stereotypen op besluitvorming tussen studenten en professionals....	27
Assumpties regressieanalyse	32
4. Conclusie en Discussie	34
Conclusie	34
Discussie.....	36
Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	38
Aanbevelingen voor de praktijk.....	38
Literatuurlijst.....	40
Bijlage 1 Introductiepagina van de enquête	46
Bijlage 2 Het vignet.....	52
Bijlage 3 Vragen over de stereotypen	54
Bijlage 4 Vragen over de jeugdbeschermingsinterventies	55
Bijlage 5 Eindpagina van de enquête	56

1. Inleiding

In de jeugdbescherming worden cruciale beslissingen gemaakt wanneer het gaat over het welzijn en de veiligheid van kinderen. Volgens Artikel 19 in het Internationaal Verdrag Inzake de Rechten van het Kind dienen alle kinderen in de opvoedingssituatie beschermd te worden tegen alle vormen van lichamelijk of geestelijk geweld, seksueel misbruik en emotionele/geestelijke verwaarlozing (IVRK artikel 19 lid 1; United Nations, 1989).

In Nederland heeft jaarlijks circa drie procent van de jeugdigen te maken met enige vorm van kindermishandeling (Alink et al., 2018). Kindermishandeling vormt een grote bedreiging voor de gezondheid en het welzijn van kinderen (Carr et al., 2020). De erkenning van kindermishandeling als een belangrijk probleem is in de afgelopen 100 jaar sterk toegenomen. Steeds meer landen stellen de staat verantwoordelijk voor het beschermen van kinderen (Jud et al., 2013). Zo ook in Nederland, waar wetten zijn opgesteld die het mogelijk maken om kinderen te beschermen en hun veiligheid te waarborgen. Deze wetten maken het mogelijk om jeugdbeschermingsmaatregelen in te zetten, die de volgende interventies behelzen: het aanstellen van een ambulante hulpverlener op vrijwillige basis, het aanstellen van een ambulante hulpverlener waarbij tevens een ondertoezichtstelling (OTS) wordt aangevraagd en tot slot een uithuisplaatsing van een kind (Jansen, 2020). Bij een ondertoezichtstelling behouden de ouders het gezag, maar wordt een gezinsvoogd aangewezen die het gezin helpt in het verbeteren van de opvoedsituatie (Janssen, 2020; López et al., 2019).

In Nederland kunnen zowel professionals als burgers meldingen maken wanneer zij vermoedens hebben van kindermishandeling. Het is vervolgens aan de Raad voor de Kinderbescherming om te onderzoeken in hoeverre deze zorgen terecht zijn en welke eventuele (jeugdbeschermings)interventies ingezet moeten worden. Een kinderrechtser oordeelt vervolgens op grond van het advies vanuit de Raad voor de Kinderbescherming of een maatregel al dan niet opgelegd moet worden (Raad voor de Kinderbescherming, z.d.).

In het jaar 2002 is besloten om een eenjarige baby (Savanna) uit huis te plaatsen wegens ondervoeding en emotionele verwaarlozing. Na vier maanden in een crisisopvang te hebben gewoond, is Savanna weer thuisgeplaatst. De mishandelingen bleven echter doorgaan en dit heeft uiteindelijk in 2004 tot haar dood geleid (Nijnatten, 2005). Vanaf het jaar daaropvolgend (2005) is het aantal uithuisplaatsingen toegenomen (Theunissen, 2009). Hoewel het moeilijk is om aan te tonen, lijkt deze verschuiving voor een groot deel te maken te hebben met de dood van Savanna. Jeugdzorgwerkers leken voorzichtiger te zijn geworden

wat betreft de veiligheid van het kind en kozen daarbij vaker voor een uithuisplaatsing dan wellicht voorheen.

Besluiten die professionals maken in de jeugdbescherming kunnen dus veel impact hebben. Daarnaast blijkt dat er nog een grote variabiliteit heerst in de besluitvorming. Identieke casussen leiden niet altijd tot dezelfde besluiten (Keddell, 2014). Hiermee oogt de besluitvorming toch enigszins arbitrair. Het is daarom belangrijk om te begrijpen hoe deze besluiten worden gemaakt en welke factoren hier van op invloed zijn (Benbenishty et al., 2015). Uit verschillende onderzoeken blijken persoonlijke vooroordelen een rol te spelen in de besluitvorming (Bartelink et al., 2015; Leach et al., 2007). In dit onderzoek zal gekeken worden in hoeverre stereotypen over de ouder invloed hebben op de besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies.

Besluitvorming in de jeugdbescherming

Professionals vormen besluiten over jeugdbeschermingsinterventies op basis van de gevonden bewijzen voor kindermishandeling en de risicobeoordeling die de professionals daaraan geven (Benbenishty et al., 2015). Professionals verzamelen hiervoor allerlei informatie waarbij gekeken wordt naar kind-, ouder- en gezinsfactoren. Hierin is het belangrijk om naar risicofactoren te kijken, zoals inkomsten, werkloosheid, type woning en psychiatrische problematiek bij de ouders. Bartelink et al. (2017) benadrukt hierbij wel dat bij gevonden risicofactoren altijd gekeken moet worden in hoeverre deze factoren daadwerkelijk een negatieve werking hebben op de opvoedvaardigheden van de ouders. Niet alle risicofactoren leiden namelijk direct tot kindermishandeling.

Het nemen van besluiten over jeugdbeschermingsinterventies is moeilijk en vraagt veel van professionals (Kwaadsteniet et al., 2013). In sommige casussen zijn de bewijzen van kindermishandeling zo sterk, dat het besluit om een kind uit huis te plaatsen eenduidig te maken is. Er zijn echter veel casussen waarvan de bewijzen voor kindermishandeling niet zo eenduidig zijn. Zelfs voor de meest ervaren professionals is het moeilijk om in dit soort casussen tot een juist en adequaat besluit te komen over een in te zetten jeugdbeschermingsinterventie (Benbenishty et al., 2015). Ook de werkomstandigheden van professionals bemoeilijken nog vaak de besluitvorming. Professionals dienen namelijk veelal onder een hoge tijdsdruk een besluit te vormen over een jeugdbeschermingsinterventie en er is vaak onvolledige en onduidelijke informatie beschikbaar over casussen (Knorth, 1998; Munro, 2008). De hoge tijdsdruk kan resulteren in een soort overmoed bij professionals,

waarbij het gevaar is dat zij impulsief te werk gaan en het risico op een onzorgvuldig besluit hierdoor vergroot (Keddell, 2014). Verder zijn er nog onvoldoende toereikende richtlijnen beschikbaar over de prangende vraag of kinderen hun welzijn het meest wordt gewaarborgd door het uit huis te plaatsen of door het kind juist thuis te laten wonen (Thoburn, 2010). Voor professionals betekent dit dat zij veelal moeten kiezen tussen twee kwaden. Daarbij komt dat de gevolgen van het uiteindelijke besluit pas achteraf zichtbaar zijn, hetgeen een afweging in de besluitvorming tevens moeilijk maakt (Bartelink et al., 2017).

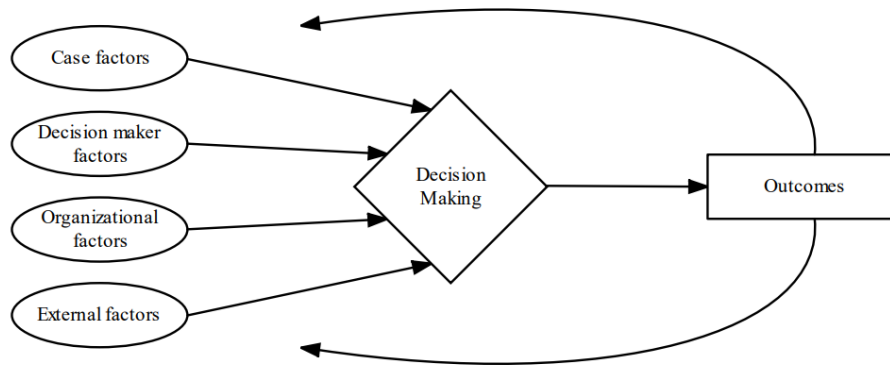
De besluiten die worden gemaakt over jeugdbeschermingsinterventies kunnen een grote impact hebben op het leven van kinderen en diens ouders (Kwaadsteniet et al., 2013). Dit is eveneens terug te zien in het besluit dat is gemaakt rondom de casus van Savanna. In deze casus is achteraf gebleken dat een onjuist besluit is gemaakt door Savanna weer terug bij haar ouders te plaatsen. Aan de andere kant bestaat ook het gevaar dat kinderen onterecht uit huis worden geplaatst. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de relatie tussen de ouders en het kind en het kan er tevens voor zorgen dat het vertrouwen van de familie in de hulpverlening wordt geschaad (Bartelink et al., 2017). Volgens Baumann et al. (2011) is hier sprake van twee soorten onjuiste besluiten: niet (voldoende) ingrijpen of het overmatig ingrijpen door bijvoorbeeld een zware maatregel, zoals een uithuisplaatsing, op te leggen terwijl een minder intensieve maatregel ook voldoende was geweest.

Om het besluitvormingsproces beter te begrijpen wordt het theoretisch raamwerk van Baumann et al. (2011) veel gebruikt (Figuur 1). Ook in het huidige onderzoek wordt dit model gebruikt als een theoretisch fundament bij besluitvormingsprocessen. Het model probeert aan de hand van eerdere uitkomsten van gemaakte besluiten, het besluitvormingsproces beter te begrijpen en te voorspellen. In dit model - het Decision Making Ecology (DME) - worden vier factoren genoemd die van invloed zijn op de besluitvorming en de uiteindelijke uitkomst ervan: casusfactoren, organisatorische factoren, externe factoren en de persoonlijke factoren van de besluitvormer. Casusfactoren omvatten kenmerken van de gezinsleden of de ernst van de problematiek en/of mishandeling. Organisatorische factoren omvatten de caseload van de professionals en het beleid/visie van de organisatie. Externe factoren omvatten kenmerken van de cultuur in een land, de wetten omtrent kindbescherming en de financiële mogelijkheden die het land heeft voor het beschermen van kinderen. Tot slot omvatten persoonlijke factoren van de besluitvormer de hoeveelheid kennis en ervaring, de mate van ervaren stress en de persoonlijke attitudes. Deze vier factoren leiden elk op hun eigen manier en in wisselwerking met elkaar tot een bepaald besluit. De gevolgen van de besluitvorming

(de uitkomsten), zijn weer van invloed op de vier bovengenoemde factoren en het model vormt op deze manier een vicieuze cirkel.

Figuur 1

The Decision-Making Ecology

Noot. Overgenomen van Baumann et al. (2011, p.5)

Variabiliteit in de besluitvorming

Er bestaat een grote variabiliteit in de besluitvorming binnen de jeugdbescherming (Keddell, 2014). Uit verschillende onderzoeken blijkt dat casussen met vergelijkbare of identieke factoren, zoals de aard van de mishandeling of de gezinsproblematiek, niet allemaal leiden tot dezelfde besluiten. Zelfs binnen landen met hetzelfde jeugdbeschermingsbeleid, blijkt de besluitvorming over vergelijkbare of dezelfde casussen onderling te variëren (Fallon et al., 2013; Arruabarena & De Paúl, 2012; Drake & Jonson-Reid, 2000). In het onderzoek van Arruabarena en de Paúl (2012) is de overeenstemming in besluitvorming onderzocht door de respondenten verschillende vignetten (fictieve casussen) te laten lezen waarin vier verschillende vormen van kindermishandeling naar voren kwamen. Op basis van de informatie uit de vignetten moesten professionals een risicobeoordeling geven aan de kindermishandeling. In dit onderzoek werd een erg lage mate van overeenstemming tussen de professionals gevonden wat betreft hun risicobeoordeling, namelijk minder dan 50 procent bij tien vignetten.

Keddell (2014) is van mening dat ondanks de complexiteit en onvolmaaktheid, er toch getracht moet worden om meer consistentie te bereiken in de besluitvorming binnen de jeugdbescherming. Hierbij wijst Keddell (2014) op het ethische belang dat alle kinderen hetzelfde recht hebben op bescherming en de rechten van alle ouders op dezelfde manier gerespecteerd dienen te worden. Dit staat tevens beschreven in het Internationaal Verdrag

inzake de Rechten van het Kind (IVRK; United Nations, 1989). Volgens Artikel 19 hebben kinderen vanuit de Staat namelijk het recht op de nodige bescherming en zorg wanneer zij dit niet van hun ouders of wettelijk vertegenwoordigers krijgen. Daarnaast staat in Artikel 18 dat ouders of andere wettelijk vertegenwoordigers de primaire verantwoordelijkheid hebben voor de zorg, begeleiding en opvoeding van hun kinderen. Dit dient door de staat te worden gerespecteerd.

Wanneer identieke casussen niet tot het nemen van hetzelfde besluit leidt, lijken persoonlijke factoren van de besluitvormer een rol te spelen. Deze assumptie wordt in een aantal onderzoeken bevestigd. Zo blijkt uit onderzoek van Forkby en Hojer (2010) dat de attitude van professionals ten aanzien van uithuisplaatsingen van invloed is op de besluitvorming. Sommige professionals wegen de schade van de mishandeling af tegen de schade van de uithuisplaatsing. Andere professionals zien een uithuisplaatsing als een simpel middel dat ervoor zorgt dat een kind veilig is. Naast de attitude rondom uithuisplaatsingen spelen de risicobeoordeling, de persoonlijke achtergrond van de besluitvormer en de perceptie over armoede ook een rol in de variabiliteit binnen de besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies (Gillingham, 2010; Mandel et al., 1994; Rossi et al., 1999).

Bartelink et al. (2015) stelt dat persoonlijke vooroordelen van de professionals de besluitvorming ook kunnen beïnvloeden. Professionals hebben namelijk de neiging om besluiten te baseren op basis van hun eigen intuïtie; een snelle, onbewuste ingeving op grond van waarnemingen. Volgens Munro (1998) zorgt de eerste ontmoeting met een familie daardoor onbewust al voor een grote invloed op het omgaan met nieuwe informatie. Professionals kunnen informatie die hun eerste indruk van de familie tegenspreekt, negeren en soms zelfs ontkennen.

Naast de persoonlijke vooroordelen van de besluitvormer, speelt ervaring ook een rol in de variabiliteit binnen de besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies. Uit onderzoek blijkt dat professionals over het algemeen meer tegen uithuisplaatsingen zijn en studenten/beginnend professionals meer vóór uithuisplaatsingen (Delgado et al., 2017; Middel et al., 2022). Dit kan komen doordat beginnend professionals meer geneigd zijn om beslissingen aan de ‘veilige’ kant te maken, waarbij de veiligheid van het kind voor hen voorop staat (Baumann et al., 2011). Bij professionals wordt gezien dat zij soms bang zijn voor de reactie van ouders naar aanleiding van hun besluitvorming over een jeugdbeschermingsinterventie (Howarth, 2006). Daarnaast voelen professionals soms medelijden met het gezin op wie de jeugdbeschermingsinterventie van toepassing is. Deze

factoren zijn van invloed op het besluit die zij maken (Horwath, 2006). Studenten hebben deze ervaring wat betreft de verschillende reacties van ouders niet. Tevens zijn zij zich minder bewust dan professionals (met ervaring) van de consequenties die zware maatregelen tot gevolg hebben (Carvalho et al., 2020).

Stereotypen – Stereotype Content Model (SCM)

Mensen vormen vanuit onbewuste waarnemingen, oordelen over andere mensen (Cuddy et al., 2008). Deze oordelen zijn vervolgens weer van invloed op hoe mensen emotioneel en gedragsmatig kunnen reageren op anderen. Zo kan bijvoorbeeld een bepaald oordeel over iemands competentie leiden tot een gevoel van jaloezie, hetgeen er vervolgens voor kan zorgen dat diegene minder aardig doet tegen de competente persoon. Het oordeel dat mensen vormen over anderen heeft invloed op hun gedrag en handelingen, waaronder op besluiten die zij maken in het dagelijks leven.

Om te begrijpen hoe mensen oordelen vormen over andere mensen, kan het Stereotype Content Model (SCM) als hulpmiddel worden gebruikt. Het SCM geeft de universele principes weer die ten grondslag liggen aan het vormen van (groeps)stereotypen. In het model wordt uitgegaan van drie kerndimensies waarop mensen hun percepties over anderen baseren (Leach et al., 2007). Deze zijn sociabiliteit (vind ik deze persoon aardig?), moraliteit (kan ik deze persoon vertrouwen?) en competentie (is deze persoon intelligent?). Het SCM stelt daarbij dat deze percepties invloed kunnen hebben op besluitvorming in allerlei processen (Leach et al., 2007). Zo blijkt uit een onderzoek van Moss-Racusin et al. (2012) dat de perceptie op basis van de competentie van een persoon een grote rol speelde in het wel of niet aannemen van deze persoon bij een sollicitatie. Verder toont het onderzoek van Alley et al. (2019) aan dat moraliteit een belangrijke rol speelt in het al dan niet geloven van slachtoffers die melding maakten van seksueel misbruik.

Het SCM wordt in het huidige onderzoek gebruikt om stereotypen die professionals over een ouder hebben, te operationaliseren. Er is nog weinig onderzoek gedaan naar de invloed van de drie kerndimensies van het SCM op het besluitvormingsproces in de jeugdbescherming. Het onderzoek van Middel et al. (2022) laat echter wel zien dat een stereotype die gebaseerd is op de waargenomen moraliteit van de persoon, impact heeft op de besluitvorming over een jeugdbeschermingsinterventie. De mate waarin de respondenten de ouder als minder moreel (oprecht, eerlijk, betrouwbaar) beoordeelden, correleerde significant met een toenemend besluit tot het inzetten van een jeugdbeschermingsinterventie.

Huidig onderzoek

Aangezien generalisaties van vooroordelen onbewuste processen zijn (Robbins & Judge, 2015), maakt dit het aannemelijk dat ook professionals niet immuun zijn voor het hebben van vooroordelen en het vormen van stereotypen. De verwachting is doorgaans dat professionals vooroordelen of stereotyperingen hebben die van invloed zijn op besluitvorming (Harris, 2021). Hier is echter nog maar weinig onderzoek naar gedaan. Dit onderzoek richt zich daarom op de invloed van stereotyperingen uit het SCM (sociabiliteit, competentie en moraliteit) op de besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies, waarbij studenten en professionals met elkaar worden vergeleken. Het maatschappelijk belang van dit onderzoek ligt enerzijds in de importantie van het maken van gelijke beslissingen over jeugdbeschermingsinterventies in vergelijkbare/identieke casussen, aangezien alle kinderen op eenzelfde manier beschermd dienen te worden en alle ouders dezelfde rechten hebben in het zelf opvoeden van hun kinderen. Anderzijds is het van belang om met dit onderzoek kennis te krijgen over de relatie tussen stereotypen en besluitvorming en het effect van ervaring daarop, zodat het onderwijs voor toekomstige professionals in de jeugdbescherming hierop verbeterd kan worden. Aangezien naar dit onderwerp nauwelijks onderzoek is gedaan, is dit ook wetenschappelijk van belang.

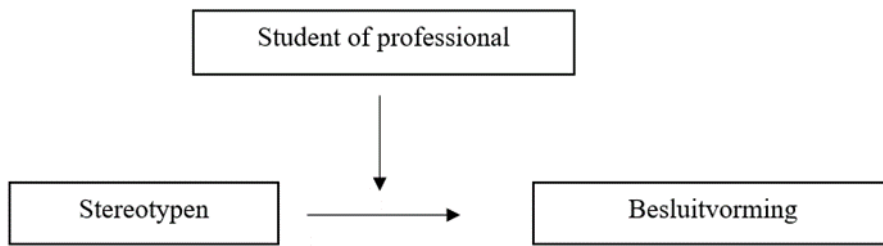
De onderzoeksvraag die hieruit voortvloeit is als volgt: *In hoeverre beïnvloeden stereotypen over de ouder de besluiten die (toekomstige) professionals in Nederland nemen over jeugdbeschermingsinterventies waarin er mogelijk sprake is van kindermishandeling?* Deze vraagstelling is visueel weergegeven in Figuur 2.

Om dit te kunnen beantwoorden zijn de volgende drie deelvragen opgesteld:

1. In hoeverre verschillen studenten en professionals in stereotypen (sociabiliteit, competentie en moraliteit) die zij vormen over een ouder?
2. In hoeverre verschilt de besluitvorming tussen studenten en professionals?
3. Is er een verband tussen stereotypen (sociabiliteit, competentie en moraliteit) en besluitvorming?

Figuur 2

Conceptueel Model van het Onderzoek

2. Methode

Onderzoeksdesign

Het huidige onderzoek betreft een vignetstudie die kwantitatief van aard is. Een vignet is een al dan niet fictieve casus(beschrijving) die binnen onderzoek wordt getoond aan respondenten en waarover zij een besluit kunnen vormen (Taylor, 2006). In dit onderzoek werd aan alle deelnemende respondenten, middels een enquête, een identiek vignet getoond waarin mogelijk sprake is van kindermishandeling. De enquête werd ook voor andere onderzoeken naar besluitvorming gebruikt en daarom werden naast de vragen over stereotypen en besluitvorming ook vragen over andere onderwerpen gesteld. Hierdoor was er binnen het vignet ook sprake van armoede, maar deze factor is in dit onderzoek niet meegenomen.

Onderzoekspopulatie

De onderzoekspopulatie bestond uit twee groepen respondenten. De ene groep betrof studenten die een sociale studie dienden te volgen op hbo- of WO-niveau, zoals (ortho)pedagogiek, PABO of Social Work en daarmee later in hun werkveld te maken kunnen krijgen met kindermishandeling. De andere groep betrof professionals die werkzaam dienden te zijn in het domein van de jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning, kinderopvang, gezondheidszorg en/of onderwijs en incidenteel (één tot enkele keren per jaar) of op dagelijkse basis te maken krijgen met kindermishandeling. Er is voor deze groep professionals gekozen, omdat zij wettelijk verplicht zijn te werken met de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiermee werd aangenomen dat de professionals over voldoende voorkennis beschikten om antwoord te kunnen geven op de vragen rondom jeugdbescherming/besluitvorming in dit onderzoek. Met de totale groep respondenten is beoogd een uitspraak te doen over de invloed van stereotypen onder Nederlandse studenten en professionals op besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies.

In Tabel 1 zijn de relevante demografische kenmerken van de uiteindelijke groep respondenten weergegeven. Het doel was om zowel 40 tot 50 studenten als professionals te werven. De uiteindelijke steekproef bestond uit 86 respondenten, waarvan 52 studenten en 34 professionals. Van de 86 respondenten hebben 81 respondenten aangegeven zich te identificeren als vrouw en vijf respondenten als man. De leeftijd van de respondenten varieert tussen de 19 en 58 jaar, waarbij de grootste groep een leeftijd tussen 18 tot en met 25 jaar

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

heeft. De gemiddelde leeftijd is 22,9 jaar bij de groep studenten en 30,5 jaar bij de groep professionals.

Tabel 1

Demografische kenmerken respondenten

	Student		Professional		Totaal	
	n	%	n	%	n	%
	52	100	34	100	86	100
Gender						
Vrouw	52	100,0%	29	85,3%	81	94,2%
Man			5	14,7%	5	5,8%
Opleiding						
Psychologie	7	13,5%	6	17,6%	13	15,1%
Maatschappelijk werk/social work	3	5,8%	7	20,6%	10	11,6%
Pedagogische wetenschappen/pedagogiek	39	75,0%	16	47,1%	55	64,0%
Onderwijswetenschappen	2	3,8%	2	5,9%	4	4,7%
Lerarenopleiding (PO/VO)	1	1,9%	1	2,9%	2	2,3%
Anders			2	5,9%	2	2,3%
Opleidingsniveau						
mbo			2	5,9%	2	2,3%
hbo bachelor	6	11,5%	8	23,5%	14	16,3%
wo bachelor	28	53,8%	2	5,9%	30	34,9%
hbo master			1	2,9%	1	1,2%
wo master	17	32,7%	17	50,0%	34	39,5%
post-master, doctoraal, PhD			3	8,8%	3	3,5%
anders	1	1,9%	1	2,9%	2	2,3%
Leeftijd						
18-25	47	90,4%	10	29,4%	57	66,3%
26-35	2	3,8%	19	55,9%	21	24,4%
36-45	1	1,9%	3	8,8%	4	4,7%
45+	2	3,8%	2	5,9%	4	4,7%

Meetinstrument

Vignet

Het vignet gaat over een melding die bij Veilig Thuis is gemaakt naar aanleiding van vermoedens van kindermishandeling. De vermoedens van kindermishandeling gaan om een moeder (Linda) die met haar achtjarige zoon (Kevin) samenwoont. De buurvrouw heeft de melding gemaakt vanwege geschreeuw dat zij vanuit moeder hoorde richting haar zoon. Volgens de buurvrouw schreeuwde moeder dat Kevin zijn mond moest houden en dat ze wenste dat hij nooit geboren was. Ook hoorde de buurvrouw doffe dreunen, waardoor zij sterk

het vermoeden had dat Kevin geslagen werd. De buurvrouw ziet Kevin vaak zonder toezicht in de buurt lopen waarbij zij tevens opmerkt dat hij er onverzorgd uitziet. Uit het vignet blijkt verder dat moeder en zoon in een flat wonen die wordt gehuurd vanuit de sociale verhuurstichting en dat moeder momenteel geen werk heeft en een bijstandsuitkering ontvangt. De leerkracht geeft aan blauwe plekken te hebben gezien op Kevins arm. Ook geeft de leerkracht aan dat Kevin zich slecht kan concentreren tijdens het werken en slechter presteert op schoolse vakken dan zijn klasgenoten. Op sociaal gebied kan Kevin soms disproportioneel boos worden op zijn klasgenoten waarbij hij ze soms slaat. De complete versie van het vignet is te lezen in Bijlage 2.

Stereotypen

De stereotypen die de respondenten vormen over de moeder zijn gemeten door de respondenten naar aanleiding van het vignet de volgende kenmerken van moeder te laten scoren: oprecht, eerlijk, betrouwbaar, intelligent, competent, bekwaam, vriendelijk, hartelijk en aardig (Bijlage 3). Het scoren werd middels een 7-punts Likert-schaal lopend van -3 (helemaal niet) tot +3 (helemaal wel) uitgevraagd. Het SCM is een gestandaardiseerd model dat wordt gebruikt om de kerndimensies uit de bevraagde kenmerken te formuleren. De interne consistentie van de subschalen zijn berekend in het onderzoek van Leach et al., (2007). Oprecht, eerlijk en betrouwbaar vallen onder de kerndimensie van 'moraliteit'. De interne consistentie van deze subschalen is 'goed' (Cronbach's $\alpha = 0.80$). Intelligent, competent en bekwaam vallen onder de kerndimensie 'competent'. Ook deze subschalen hebben een 'goede' interne consistentie (Cronbach's $\alpha = 0.86$). Tot slot vallen vriendelijk, hartelijk en aardig onder de kerndimensie 'sociabiliteit'. Deze subschalen hebben een bijna voldoende interne consistentie (Cronbach's $\alpha = 0.69$). De stereotyperingen moraliteit, sociabiliteit en competent zijn de onafhankelijke variabelen.

Besluitvorming

De afhankelijke variabele in dit onderzoek is de besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies. De respondenten is in de enquête gevraagd aan te geven in hoeverre zij het eens of oneens zijn met de drie type interventies die aangeboden worden (Bijlage 4), uitgaande van de informatie uit het vignet. Dit zijn: (1) ambulante hulpverlening op vrijwillige basis waarbij het kind thuis blijft wonen; (2) ambulante hulpverlening met een aanvraag voor een ondertoezichtstelling; (3) een uithuisplaatsing. De beoordeling van de

interventies werden eveneens gemeten op een zeven punt Likert-schaal lopend van -3 (heel erg mee oneens) tot +3 (heel erg mee eens).

Onderzoeksprocedure

De data is in de periode van oktober tot eind november 2022 verzameld via een vragenlijst op Qualtrics (2017). Qualtrics is een softwareprogramma waarmee online enquêtes afgenomen kunnen worden.

De respondenten zijn op twee manieren geworven. Enerzijds tijdens colleges die op de Rijksuniversiteit Groningen werden gegeven binnen de faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen. Anderzijds zijn de respondenten geworven via sociale media en het netwerk van de onderzoekers. Bij de werving van de respondenten is het doel van het onderzoek (verbaal dan wel geschreven) benoemd en is aangegeven dat het invullen van de enquête rond de tien tot vijftien minuten duurt. Als laatste stap is de link van de enquête digitaal gedeeld.

Op de introductiepagina van de enquête lazen de respondenten algemene informatie over het onderzoek en konden zij nogmaals het doel van het onderzoek lezen (Bijlage 1). Vervolgens konden de respondenten omdraaien de pagina toestemming geven voor deelname aan het onderzoek en het anoniem verwerken van de persoonsgegevens. Op deze manier is geïnformeerde toestemming van de respondenten verkregen. Er is gekozen om op de introductiepagina van de enquête niet de precieze onderzoeksvragen over stereotypen te delen met de respondenten, aangezien dit van invloed kan zijn op de antwoorden die zij gaven, bijvoorbeeld door sociaal wenselijke antwoorden te geven. Aan het eind van de enquête zijn de precieze onderzoeksvragen wél met de respondenten gedeeld (Bijlage 5).

Dit onderzoek maakt deel uit van een groter onderzoek naar hoe percepties die besluitvormers hebben over armoede invloed hebben op de uiteindelijke besluitvorming over een jeugdbeschermingsinterventie. De ethische commissie Pedagogische- en Onderwijswetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen heeft toestemming gegeven voor het onderzoek.

Data-analyse

Om de kwaliteit van de data te waarborgen, zijn onvolledig ingevulde enquêtes niet meegenomen in het onderzoek. Ook de enquêtes waarvan de (lees)tijd op de pagina van het vignet minder dan 45 seconden bedroeg, zijn niet meegenomen in het onderzoek. Er wordt aangenomen dat de respondent daarmee te weinig informatie uit het vignet hebben kunnen

opnemen om betrouwbare antwoorden te geven. De bruikbare data is vervolgens in de Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) versie 26 ingevoerd. Vervolgens zijn beschrijvende statistieken uitgevoerd op de demografische kenmerken van de respondenten, de kerndimensies uit het SCM en de jeugdbeschermingsinterventies. Hiervoor zijn frequentieverdelingen, gemiddelden en spreidingsmaten bepaald.

Ter beantwoording van deelvraag 1 en 2 zijn met een onafhankelijke *t*-toets de verschillen in gekozen jeugdbeschermingsinterventie en stereotyperingen uit het SCM tussen de groep studenten en de groep professionals met elkaar vergeleken. De data is vooraf gecontroleerd op de assumpties voor een *t*-toets. Deze assumpties zijn onafhankelijkheid van de respondenten, minimale steekproef van 30 respondenten, normaal verdeling van de afhankelijke variabele en een gemeten afhankelijke variabele op interval- of rationiveau (Agresti, 2018). De data voldeed aan deze assumpties.

Ter beantwoording van deelvraag 3 is door het berekenen van Pearson's *r* het verband tussen de drie kerndimensies van het SCM (sociabiliteit, competentie en moraliteit) en de verschillende jeugdbeschermingsinterventies onderzocht. In de sociale wetenschappen kan van een klein effect gesproken worden wanneer $.10 \leq r < .30$, van een matig effect wanneer $.30 \leq r < .50$ en van een groot effect wanneer $r \geq .50$ (Cohen, 1992).

Ter beantwoording van de hoofdvraag is een multi-pele regressieanalyse uitgevoerd. Hiermee is gekeken of er een effect is van de verschillende stereotyperingen van het SCM (onafhankelijke variabelen) tussen de groepen studenten en professionals (onafhankelijke variabelen) op de besluitvorming over een jeugdbeschermingsinterventies (afhankelijke variabele) is. Daarnaast is met een interactie-effect gemeten of het effect van stereotypen op besluitvorming over jeugdbeschermingsinterventies anders is bij professionals dan bij studenten. Voor de regressieanalyse zijn de studenten benoemd als referentie (student = 0 en professional = 1).

De data werd gecontroleerd op de assumpties die van toepassing zijn op het uitvoeren van een regressieanalyse. Bij een regressieanalyse is de eerste assumptie dat er geen samenhang tussen de residuen mag zijn. Dit is geprobeerd te waarborgen door de enquêtes individueel af te nemen. Daarnaast mogen er geen invloedrijke uitbijters zijn in de dataset. Deze assumptie is getoetst door de Cook's afstand te berekenen. Deze waarde mag niet boven de 1 uitkomen om aan de assumptie van geen uitbijters te voldoen (Agresti, 2018). Verder moet de data voldoen aan de assumpties waarbij de residuen normaal verdeeld zijn, er sprake

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

is van lineariteit en er sprake is van constante variantie, aldus homoscedasticiteit. Dit is gecontroleerd door middel van histogrammen en scatterplots. Tot slot is door middel van de Variance Inflation Factor (VIF) gekeken of de data voldeed aan de assumptie waarbij geen sprake is van multicollineariteit. De VIF mag niet hoger zijn dan 10 (Agresti, 2018).

3. Resultaten

In totaal hebben 149 personen de link naar de online enquête geopend. Van deze personen hebben 92 de enquête volledig ingevuld. Zes personen hiervan hebben het vignet waarschijnlijk niet aandachtig gelezen, omdat zij slechts een (lees)tijd van 44 seconden of minder op de vignetpagina hadden. Deze zes enquêtes zijn verwijderd. Hiermee betrof de uiteindelijke bruikbare data voor dit onderzoek 86 enquêtes en dus 86 respondenten. In Tabel 1 is een overzicht gegeven van de relevante kenmerken van de totale groep respondenten.

Vershil in stereotypen tussen professionals en studenten

De interne consistentie van de subschalen van de drie kerndimensies uit het SCM zijn allereerst berekend. Moraliteit had een Cronbach's α van .86, competentie had een Cronbach's α van .80 en sociabiliteit had een Cronbach's α van .88. Dit komt vrij goed overeen met de interne consistentie die is berekend in het onderzoek van Leach et al. (2007). Hiervan betrof de interne consistentie respectievelijk $\alpha=.80$, $\alpha=.86$ en $\alpha=.69$.

In Tabel 2 is een overzicht gegeven van de descriptieve gegevens van de drie kerndimensies moraliteit, competentie en sociabiliteit uit het Stereotype Content Model (SCM) tussen de twee groepen respondenten.

De totale groep respondenten gaven gemiddeld genomen een hogere score op sociabiliteit ($M = 0.37$, $SD = 0.88$) dan op moraliteit ($M = -0.22$, $SD = 1.10$) en competentie ($M = -0.31$, $SD = 0.81$). De gemiddelde scores op sociabiliteit en competentie liggen tussen beide groepen redelijk dicht bij elkaar. Dit wordt eveneens duidelijk in Figuur 4 en 5, waarin te zien is dat zowel de mediaan als de middelste twee kwartielen dicht bij elkaar liggen. Studenten beoordeelden zowel moeders competentie als sociabiliteit lager ($M = -0.37$, $SD = 0.80$ en $M = 0.26$, $SD = 0.88$) dan de professionals ($M = -0.21$, $SD = 0.84$ en $M = 0.55$, $SD = 0.86$). Deze verschillen in scores zijn echter beiden niet significant (Tabel 2). Wat betreft de perceptie van moeders moraliteit verschilden studenten ($M = -0.50$, $SD = 0.15$) en professionals ($M = 0.21$, $SD = 0.98$) onderling het meest. Dit wordt eveneens duidelijk in Figuur 3 waarbij is te zien dat de mediaan bij studenten duidelijk lager ligt dan bij de professionals. Uit Tabel 2 blijkt het verschil in de gemiddelde score op moraliteit tussen de groep studenten en professionals sterk significant ($t(84) = -3.03$; $p < .003$).

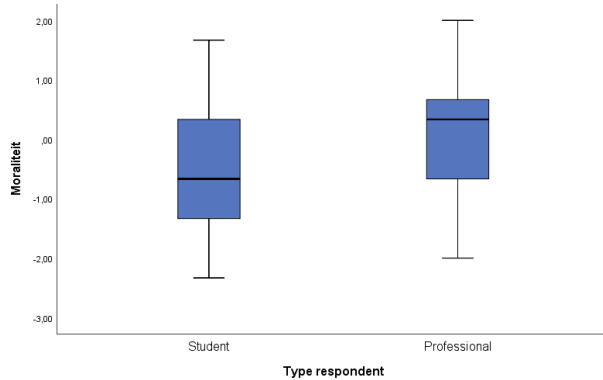
EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Tabel 2*Het Stereotype Content Model*

	Totaal (n = 86)				Student (n = 52)				Professionals (n = 34)				t-waarde	df	Sig. (2-tailed)
	M	SD	min	max	M	SD	min	max	M	SD	min	max			
Moraliteit	-0.22	1.10	-2.33	2.00	-0.50	0.15	-3.00	3.00	0.21	0.98	-3.00	3.00	-3.03	84	0.003
Competentie	-0.31	0.81	-2.33	1.00	-0.37	0.80	-3.00	3.00	-0.21	0.84	-3.00	3.00	-0.92	84	0.358
Sociabiliteit	0.37	0.88	-1.67	2.33	0.26	0.88	-3.00	2.00	0.55	0.86	-3.00	1.00	-1.53	84	0.131

Figuur 3

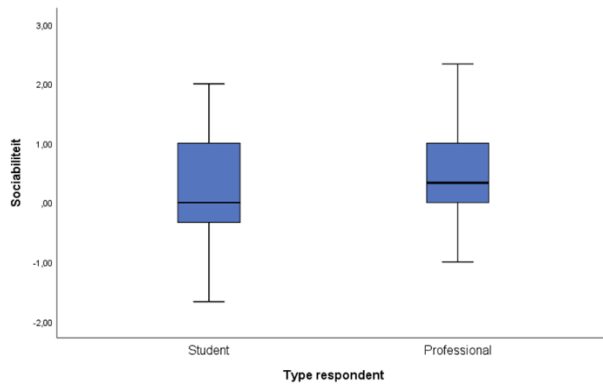
Vergelijking tussen studenten en professionals in de verdeling van de score op moraliteit van moeder

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Figuur 4

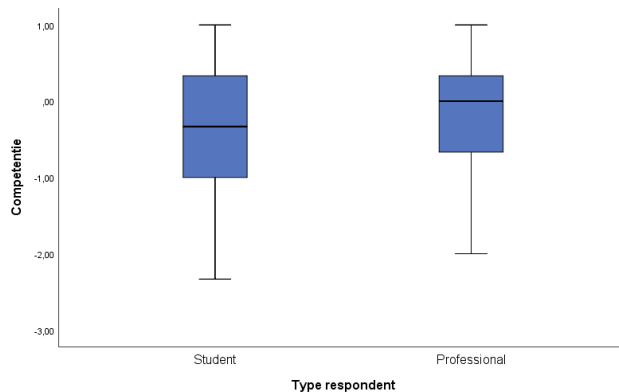
Vergelijking tussen studenten en professionals in de verdeling van de score op sociabiliteit van moeder

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Figuur 5

Vergelijking tussen studenten en professionals in de verdeling van de score op competentie van moeder

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Verskil in besluitvorming tussen studenten en professionals

In Tabel 3 is een overzicht gegeven van de descriptieve gegevens van de jeugdbeschermingsinterventies vrijwillige ambulante hulpverlening (Ambulant), Ondertoezichtstelling (OTS) en een uithuisplaatsing (UHP) tussen de groep studenten en de groep professionals.

In Tabel 3 is te zien dat de gemiddelde score van de totale groep respondenten het hoogst was bij ambulante hulpverlening ($M = 1.71$, $SD = 1.65$) en het laagst bij een uithuisplaatsing ($M = -1.67$, $SD = 1.38$). De totale groep respondenten zouden dus eerder kiezen voor het inzetten van ambulante hulpverlening dan voor een uithuisplaatsing. Dit wordt eveneens duidelijk in Figuur 6 en Figuur 8 waarbij de frequenties op ambulante hulpverlening en uithuisplaatsing elkaar nagenoeg spiegelen. Verder zijn de groep studenten ($M = 1.13$, $SD = 1.33$) het gemiddeld meer eens met het inzetten van een ondertoezichtstelling dan de groep professionals ($M = 0.09$, $SD = 1.52$). Dit wordt eveneens duidelijk in Figuur 7 waaruit blijkt dat de meeste studenten een score van 2 toekennen en de meeste professionals een score van 1. Voor dit verschil in gemiddelden is een significant effect gevonden ($t(84) = 3.37$; $p < .01$) (zie tabel 3). Professionals ($M = -1.97$, $SD = 1.29$) waren het gemiddeld genomen minder eens met de inzet van een uithuisplaatsing dan studenten ($M = -1.48$, $SD = 1.42$). Deze verschillen in scores zijn echter niet significant. Opvallend hierbij is dat geen enkele professional de inzet van een uithuisplaatsing hoger dan een 1 heeft gescoord, hetgeen betekent dat professionals terughoudender zijn met een zware maatregel als een uithuisplaatsing dan studenten. Dit is tevens terug te zien in Figuur 8 waarbij professionals het in meerdere mate heel erg oneens zijn met de noodzaak van een uithuisplaatsing. Studenten zijn het ook voor het grootste deel heel erg oneens met de noodzaak van een uithuisplaatsing, maar in mindere mate dan professionals (Figuur 8).

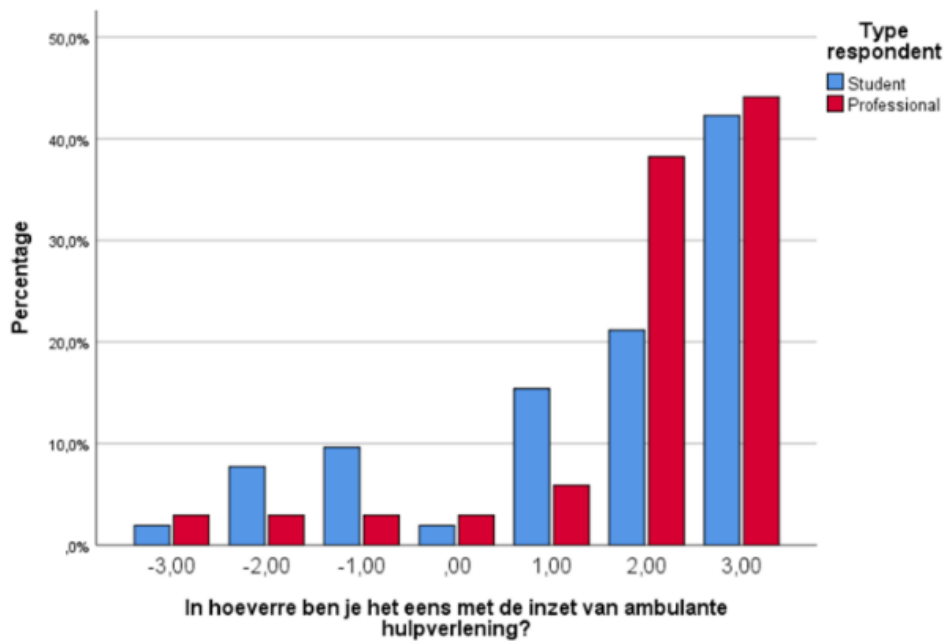
EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Tabel 3*Jeugdbeschermingsinterventies*

	Totaal (n = 86)				Student (n = 52)				Professionals (n = 34)				t-waarde	df	Sig. (2-tailed)
	M	SD	min	max	M	SD	min	max	M	SD	min	max			
Ambulant	1.71	1.65	-3.00	3.00	1.54	1.75	-3.00	3.00	1.97	1.47	-3.00	3.00	-1.24	78.93	0.220
OTS	0.72	1.49	-3.00	3.00	1.13	1.33	-3.00	3.00	0.09	1.52	-3.00	3.00	3.37	84	0.001
UHP	-1.67	1.38	-3.00	2.00	-1.48	1.42	-3.00	2.00	-1.97	1.29	-3.00	1.00	1.62	84	0.109

Figuur 6

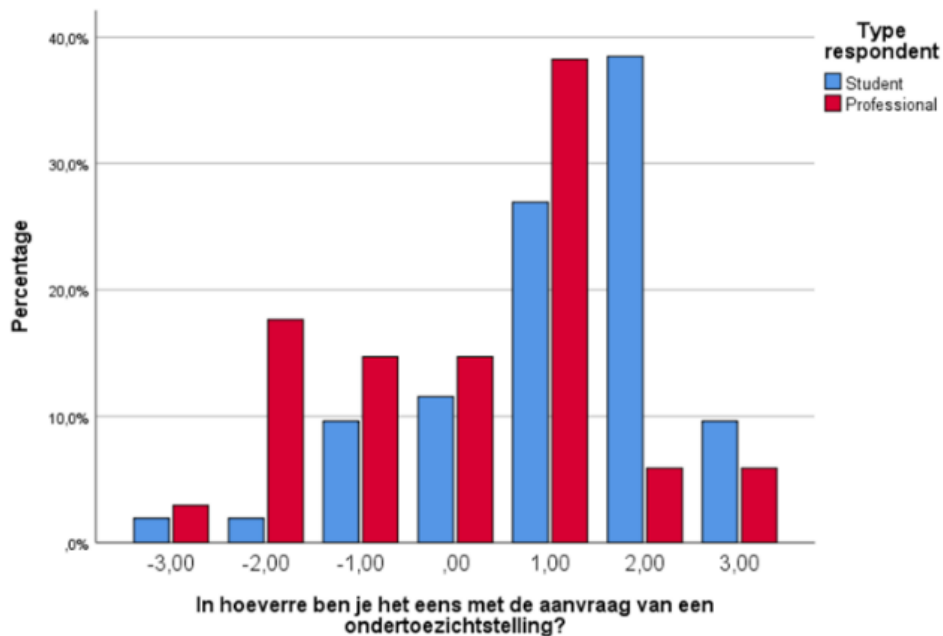
Vergelijking tussen professionals en studenten in score op ambulante hulpverlening

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Figuur 7

Vergelijking tussen professionals en studenten in score op een ondertoezichtstelling

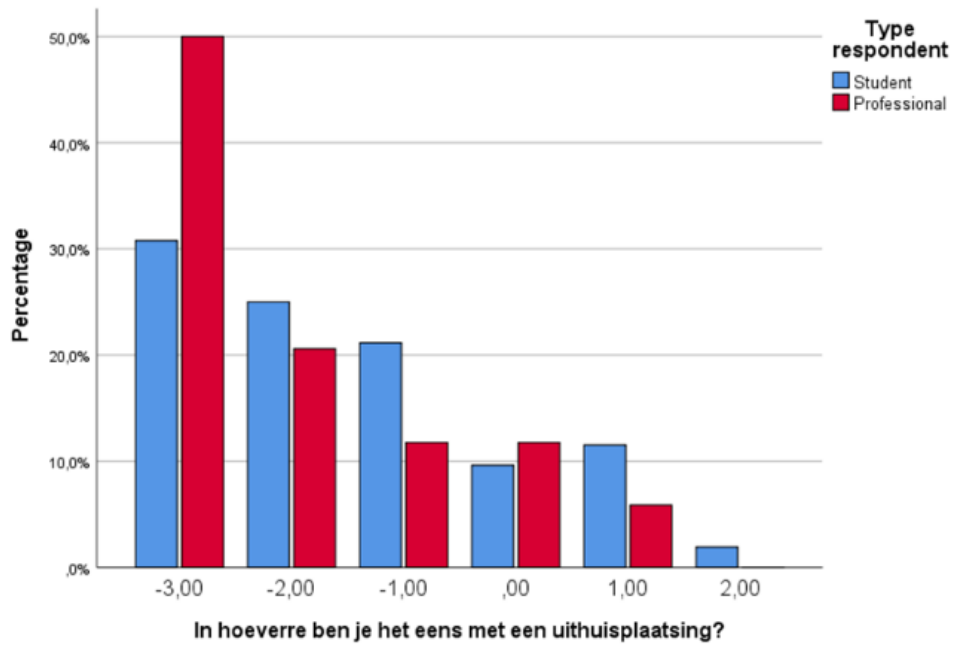

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Figuur 8

Vergelijking tussen professionals en studenten in score op een uithuisplaatsing

Noot. -3.00: heel erg mee oneens; 3: heel erg mee eens

Verband tussen stereotypen en besluitvorming

In Tabel 4 zijn, op basis van Pearson's r , de correlaties tussen de drie jeugdbeschermingsinterventies en de drie kerndimensies uit het Stereotype Content Model berekend. Uit Tabel 4 blijkt dat moraliteit significant positief samenhangt met de keuze voor ambulante hulpverlening. Dit houdt in dat wanneer een respondent een ouder als meer moreel beoordeelde, diegene het in meerdere mate eens lijkt te zijn met het aanbieden van ambulante hulpverlening. De samenhang hiertussen is echter zwak ($r = .274, p = <.05$). Verder hangt moraliteit significant negatief samen met een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing. Dit houdt in dat wanneer een respondent een ouder als minder moreel ziet, diegene het in meerdere mate eens lijkt te zijn met een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing. De samenhang hiertussen is matig tot vrij sterk ($r = -.383, p = <.01$) en ($r = -.427, p = <.01$).

Voor competentie is alleen een significant negatieve samenhang gevonden met een ondertoezichtstelling. Een lagere score op competentie gaat gepaard met een hogere score op OTS. Dit betekent dat wanneer een respondent een ouder als minder competent beoordeelde, diegene het in meerdere mate eens lijkt te zijn met de keuze voor een ondertoezichtstelling. De samenhang hiertussen is zwak ($r = -.259, p = <.05$).

Er is een significant negatieve samenhang gevonden tussen sociabiliteit en een ondertoezichtstelling, maar ook tussen sociabiliteit en een uithuisplaatsing. Dit betekent dat wanneer een respondent een ouder als minder sociaal beoordeelde, diegene het in meerdere mate eens lijkt te zijn met de keuze voor een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing. De samenhang tussen sociabiliteit en een ondertoezichtstelling is zwak tot matig ($r = -.286, p = <.01$). De samenhang tussen sociabiliteit en een uithuisplaatsing is ook matig, maar iets sterker dan bij een ondertoezichtstelling ($r = -.347, p = <.01$).

Tabel 4*Correlatietabel Pearson's r verband tussen jeugdbeschermingsinterventies en het SCM*

Variabele	Ambulant	OTS	UHP
Moraliteit	.274*	-.383**	-.427**
Competentie	-.035	-.259*	-.172
Sociabiliteit	.195	-.286**	-.347**

Noot. * $p < .05$. ** $p < .01$

Vershil in effect van stereotypen op besluitvorming tussen studenten en professionals

Om een antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag is een aantal regressieanalyses uitgevoerd. De resultaten van de regressieanalyses zijn samengevat in Tabel 5 en Tabel 6, waarbij Tabel 5 de hoofdeffecten weergeeft en Tabel 6 de interactie-effecten.

Hoofdeffecten

Model 1 toont aan dat moraliteit significant positief samenhangt met de keuze voor ambulante hulpverlening ($B = .38$, $t(81) = 2.05$, $p = .044$, $95\% \text{ CI} = [0.01; 0.74]$). Een hogere score op moraliteit leidt tot een hogere score op ambulante hulpverlening. De rest van de variabelen heeft geen significante relatie met ambulante hulpverlening. Model 1 is statistisch significant ($F = 2.65$, $p = <.05$) en de variabelen in dit model verklaren 12% van de totale variantie ($R^2 = .12$).

In model 2 is een negatieve samenhang gevonden tussen moraliteit en een ondertoezichtstelling ($B = -0.31$, $t(81) = -1.98$, $p = .052$, $95\% \text{ CI} = [-0.62; 0.00]$). Dit houdt in dat wanneer de ouder als minder moreel wordt beoordeeld, in meerdere mate wordt gekozen voor een ondertoezichtstelling. Voor dit effect is echter een ‘borderline significantie’ gevonden ($p = .052$). De samenhang tussen moraliteit en een ondertoezichtstelling is daarmee net niet significant en moet dus met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd. Voor de samenhang tussen professional en ondertoezichtstelling is wel een (sterk) significante negatieve samenhang gevonden ($B = -0.75$, $t(81) = -2.40$, $p = .018$, $95\% \text{ CI} = [-1.37; -0.13]$). Het lijkt dus dat professionals gemiddeld 0.75 lager scoren op een ondertoezichtstelling dan studenten. Dit houdt in dat professionals het gemiddeld in mindere mate eens zijn over de noodzaak van een ondertoezichtstelling dan studenten. Model 2 is statistisch significant ($F = 5.95$, $p = <.001$) en de variabelen in dit model verklaren 23% van de totale variantie ($R^2 = .23$).

In model 3 blijkt de variabele moraliteit als enige significant negatief samen te hangen met een uithuisplaatsing ($B = -0.42$, $t(81) = -2.89$, $p = .005$, $95\% \text{ CI} = [-0.71; -0.13]$). Dit houdt in dat wanneer de ouder als minder moreel beoordeeld wordt, in meerdere mate wordt gekozen voor een uithuisplaatsing. Model 3 is statistisch significant ($F = 5.56$, $p = <.001$) en de variabelen in dit model verklaren 22% van de totale variantie ($R^2 = .22$).

Interactie-effecten

In model 4 zijn de onafhankelijke variabelen niet significant en dus geen voorspeller voor de keuze voor ambulante hulpverlening. Ook de interactie-effecten bleken niet significant. Het lijkt dus niet waarschijnlijk dat de relatie tussen de drie kerndimensies uit het SCM en het besluit voor ambulante hulpverlening afhankelijk is van het type besluitvormer (student of professional). Model 4 is statistisch significant ($F = 2.28, p = <.05$) en alle variabelen in dit model verklaren 17% van de totale variantie ($R^2 = .17$).

Model 5 toont een significant negatieve samenhang aan tussen de variabele professional en een ondertoezichtstelling ($B = -1.13, t(78) = -3.01, p = .004, 95\% \text{ CI} = [-1.88; -0.38]$). Het lijkt dus dat professionals gemiddeld 1.13 lager scoren op een ondertoezichtstelling dan studenten, wat inhoudt dat professionals het gemiddeld in mindere mate eens zijn met een ondertoezichtstelling dan studenten. Verder toont het model een verschil in effect aan van sociabiliteit op een ondertoezichtstelling tussen studenten en professionals. Er is een significant negatieve samenhang gevonden tussen sociabiliteit en de keuze voor een ondertoezichtstelling ($B = -0.56, t(78) = -2.08, p = .041, 95\% \text{ CI} = [-1.10; -0.03]$). Dit houdt in dat wanneer de ouder als minder sociaal beoordeeld wordt, in meerdere mate wordt gekozen voor een ondertoezichtstelling. Bij de toevoeging van professional als moderator is een significant positief effect gevonden tussen sociabiliteit en een ondertoezichtstelling ($B = 0.95, t(78) = 2.44, p = .017, 95\% \text{ CI} = [0.18; 1.72]$). Dit houdt in dat wanneer de ouder juist als meer sociaal beoordeeld wordt, door professionals in meerdere mate wordt gekozen voor een ondertoezichtstelling. Het lijkt hiermee dat wanneer studenten de ouder als minder sociaal beoordeelden, zij het in meerdere mate eens zijn met de keuze voor een ondertoezichtstelling. Bij professionals lijkt dit verband juist andersom te zijn. Verder blijkt uit het model dat er geen verband is gevonden tussen moraliteit en een ondertoezichtstelling ($p = .754$), maar wanneer professional als moderator wordt toegevoegd hier wel een sterk significant negatief effect wordt gevonden ($B = -1.00, t(78) = -3.24, p = .002, 95\% \text{ CI} = [-1.60; -0.38]$). Het lijkt dus dat wanneer professionals de ouder als minder moreel beoordelen, de mate waarop zij een ondertoezichtstelling noodzakelijk achten toeneemt. Moraliteit lijkt daarmee voor professionals wel een rol te spelen in de keuze voor een ondertoezichtstelling en voor studenten niet. Model 5 is statistisch sterk significant ($F = 5.84, p = <.001$) en de variabelen in dit model verklaren samen 34% van de totale variantie ($R^2 = .34$).

Model 6 toont een significant negatieve samenhang tussen sociabiliteit en een uithuisplaatsing aan ($B = -0.57$, $t(78) = -2.20$, $p = .031$, $95\%CI = [-1.08; -0.05]$). Dit houdt in dat wanneer de ouder als minder sociaal wordt beoordeeld, in meerdere mate wordt gekozen voor een uithuisplaatsing. Wanneer de professional wordt toegevoegd als moderator, wordt geen significant effect gevonden tussen sociabiliteit en een uithuisplaatsing ($p = .101$). Het lijkt hiermee niet waarschijnlijk dat sociabiliteit een rol speelt bij professionals in de keuze voor een uithuisplaatsing. Bij de variabele moraliteit is het juist andersom. Er is tussen moraliteit en een uithuisplaatsing namelijk geen significante samenhang gevonden ($p = .254$). De toevoeging van de professional als moderator zorgt daarentegen wel voor een significant negatieve samenhang tussen moraliteit en uithuisplaatsing ($B = -0.60$, $t(78) = -2.03$, $p = .046$, $95\%CI = [-1.19; -0.01]$). Hiermee lijkt moraliteit, net als in model 5, bij professionals wel een rol te spelen in de keuze voor een uithuisplaatsing en bij studenten niet. De samenhang is echter *nét* significant en zal daarom met voorzichtigheid geïnterpreteerd moeten worden. Model 6 is statistisch sterk significant ($F = 4.59$, $p = < .001$) en de variabelen in het model verklaren samen 29% van de totale variantie ($R^2 = .29$).

Concluderend kan gezegd worden dat de variabelen van de drie kerndimensies uit het SCM en het type besluitvormer bij de interactie-effecten, de verklaarde variantie op de keuze voor een ondertoezichtstelling of een uithuisplaatsing het beste voorspellen. De verklaarde variantie was bij beide modellen beduidend sterker dan bij de modellen zonder toevoeging van professional als moderator.

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Tabel 5*Hoofdeffect van SCM en type respondent op Besluitvorming*

Hoofdeffect		Unstandardized Coëfficiënts		Standardized Coëfficiënts		95% CI		R ²	F	
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound			Upper Bound
1 Ambulant	(Constant)	1.49	0.27		5.43	.000	0.94	2.03	.12	2.65*
	Moraliteit	0.38	0.18	0.25	2.05	.044	0.01	0.74		
	Competentie	-0.42	0.25	-0.21	-1.72	.090	-0.91	0.07		
	Sociabiliteit	0.33	0.24	0.18	1.37	.174	-0.15	0.81		
	Professional ^{ref = student}	0.14	0.37	0.04	0.38	.706	-0.60	0.88		
2 OTS	(Constant)	0.94	0.23		4.07	.000	0.48	1.40	.23	5.95***
	Moraliteit	-0.31	0.16	-0.23	-1.98	.052	-0.62	0.00		
	Competentie	-0.21	0.21	-0.12	-1.03	.307	-0.62	0.20		
	Sociabiliteit	-0.15	0.20	-0.09	-0.73	.466	-0.55	0.26		
	Professional ^{ref = student}	-0.75	0.31	-0.25	-2.40	.018	-1.37	-0.13		
3 UHP	(Constant)	-1.58	0.22		-7.30	.000	-2.01	-1.15	.22	5.56***
	Moraliteit	-0.42	0.15	-0.34	-2.89	.005	-0.71	-0.13		
	Competentie	0.08	0.19	0.05	0.41	.685	-0.31	0.46		
	Sociabiliteit	-0.34	0.19	-0.21	-1.77	.080	-0.71	0.04		
	Professional ^{ref = student}	-0.11	0.29	-0.04	-0.37	.711	-0.69	0.47		

Noot. * $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$; referentiecategorie = student; OTS: ondertoezichtstelling; UHP: uithuisplaatsing; CI: Confidence interval

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Tabel 6*Interactie-effect van SCM en type respondent op besluitvorming*

Interactie-effect		Unstandardized Coëfficiënts		Standardized Coëfficiënts		95% CI		R ²	F	
Model		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound			Upper Bound
4 Ambulant	(Constant)	1.38	0.32		4.36	.000	0.75	2.01	.17	2.28*
	Moraliteit	0.13	0.23	0.09	0.59	.556	-0.32	0.58		
	Competentie	-0.23	0.35	-0.11	-0.67	.505	-0.92	0.46		
	Sociabiliteit	0.54	0.33	0.29	1.63	.108	-0.12	1.21		
	Professional ^{ref = student}	0.28	0.47	0.08	0.60	.549	-0.65	1.21		
	Moraliteit X Professional ^{ref = student}	0.67	0.38	0.25	1.77	.081	-0.09	1.43		
	Competentie X Professional ^{ref = student}	-0.54	0.49	-0.17	-1.10	.275	-1.52	0.44		
	Sociabiliteit X Professional ^{ref = student}	-0.57	0.48	-0.21	-1.19	.240	-1.53	0.39		
5 OTS	(Constant)	1.21	0.26		4.76	.000	0.70	1.72	.34	5.84***
	Moraliteit	0.06	0.18	0.04	0.31	.754	-0.31	0.42		
	Competentie	-0.26	0.28	-0.14	-0.93	.356	-0.81	0.30		
	Sociabiliteit	-0.56	0.27	-0.33	-2.08	.041	-1.10	-0.03		
	Professional ^{ref = student}	-1.13	0.38	-0.37	-3.01	.004	-1.88	-0.38		
	Moraliteit X Professional ^{ref = student}	-1.00	0.31	-0.41	-3.24	.002	-1.60	-0.38		
	Competentie X Professional ^{ref = student}	0.31	0.39	0.11	0.80	.428	-0.47	1.10		
	Sociabiliteit X Professional ^{ref = student}	0.95	0.39	0.38	2.44	.017	0.18	1.72		
6 UHP	(Constant)	-1.48	0.25		-6.02	.000	-1.97	-0.99	.29	4.59***
	Moraliteit	-0.20	0.18	-0.16	-1.15	.254	-0.55	0.15		
	Competentie	-0.11	0.27	-0.06	-0.41	.684	-0.64	0.42		
	Sociabiliteit	-0.57	0.26	-0.36	-2.20	.031	-1.08	-0.05		
	Professional ^{ref = student}	-0.27	0.36	-0.10	-0.74	.460	-0.99	0.45		
	Moraliteit X Professional ^{ref = student}	-0.60	0.30	-0.27	-2.03	.046	-1.19	-0.01		
	Competentie X Professional ^{ref = student}	0.54	0.38	0.21	1.42	.158	-0.21	1.30		
	Sociabiliteit X Professional ^{ref = student}	0.62	0.37	0.27	1.66	.101	-0.12	1.37		

Noot. * $p < .05$. ** $p < .01$. *** $p < .001$; referentiecategorie = student; OTS: ondertoezichtstelling; UHP: uithuisplaatsing; CI: Confidence interval

Assumpties regressieanalyse

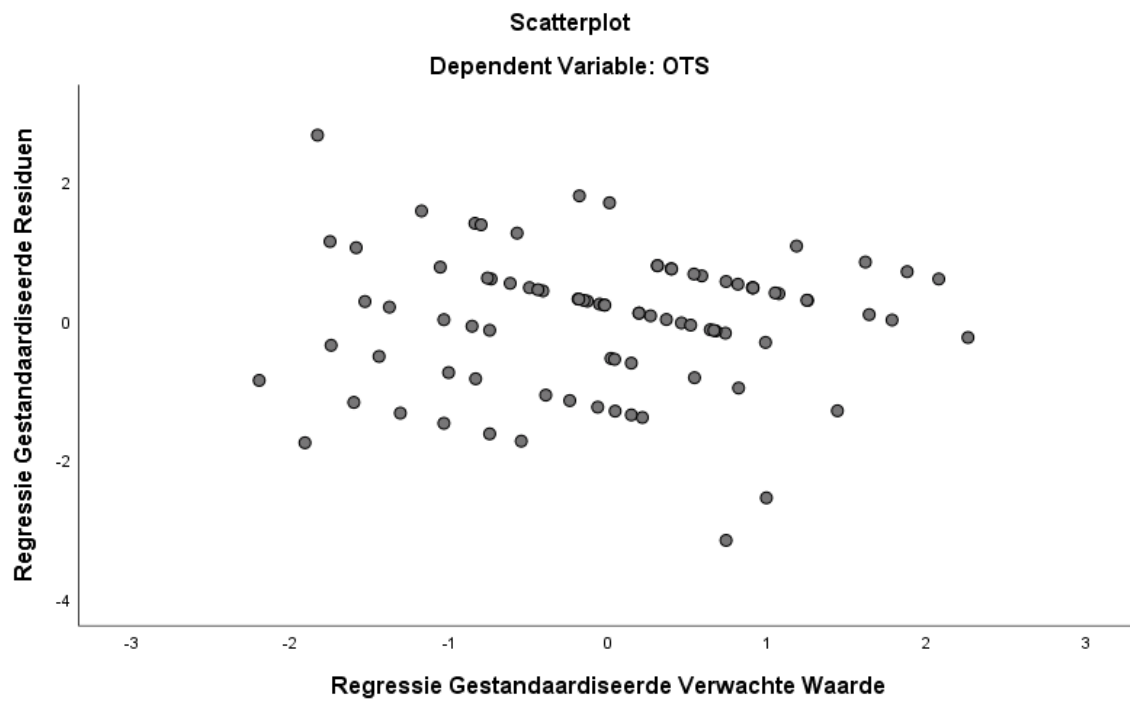
Een preliminaire analyse is uitgevoerd om te controleren of de data voldeed aan de assumpties voor een regressieanalyse. Allereerst is gekeken naar de assumptie van onafhankelijke waarnemingen. Er is geen indicatie geweest dat de respondenten elkaar hebben beïnvloed tijdens het invullen van de enquêtes. Er mag dus worden aangenomen dat aan deze assumptie is voldaan. De data is door middel van de Variation Inflation Factor (VIF) gecontroleerd op multicollineariteit. De VIF-waardes bevonden zich tussen de 1,1 en 1,48. Daarmee is geen sprake van multicollineariteit, aangezien deze waarde niet hoger mag zijn dan 10 (Agresti, 2018). Verder is multivariaat getoetst voor uitbijters. Hiervoor is de Cook's afstand gehanteerd. Een Cook's afstand van groter dan 1 duidt op een uitbijter (Agresti, 2018). In alle modellen van de hoofdeffecten is de Cook's afstand niet boven de 1 gekomen en de modellen bevatten daardoor geen invloedrijke uitbijters.

De assumpties voor normaliteit, lineariteit en homoscedasticiteit zijn respectievelijk beoordeeld door middel van een histogram van de gestandaardiseerde residuen, een scatterplot van de afhankelijke variabele afgezet tegen de onafhankelijke variabelen en een scatterplot van de gestandaardiseerde residuen afgezet tegen de gestandaardiseerde voorspellingen. Uit de histogrammen kwam naar voren dat alle modellen over het algemeen normaal verdeeld waren, waarbij model 2 (ondertoezichtstelling) iets meer links scheef verdeeld was en model 3 (uithuisplaatsing) een meer rechts-scheve verdeling had. Er leken geen aanwijzingen te zijn dat de assumptie van de normale verdeling geschonden is. Uit de scatterplots kwam naar voren dat alle afhankelijke variabelen lineair samenhangen met de onafhankelijke variabelen. Hiermee is aan de assumptie van lineariteit voldaan. Tot slot gaven de scatterplots aan dat er sprake was van een redelijk constante variantie van de residuen. In Figuur 9 is in een scatterplot de variantie van de residuen weergegeven voor de interventie 'ondertoezichtstelling'. Er lijkt geen aanwijzing te zijn dat de assumptie van homoscedasticiteit is geschonden.

Figuur 9

Scatterplot regressie voor een ondertoezichtstelling

4. Conclusie en Discussie

Conclusie

In dit onderzoek is getracht een antwoord te vinden op de vraag: *In hoeverre beïnvloeden stereotypen over de ouder de besluiten die (toekomstige) professionals in Nederland nemen over jeugdbeschermingsinterventies waarin er mogelijk sprake is van kindermishandeling?* Hiervoor is een vignetonderzoek uitgevoerd, waarbij kwantitatieve gegevens zijn verzameld met een online enquête.

Op basis van de resultaten kan gezegd worden dat stereotypen de besluitvorming beïnvloedden. Hierbij zorgde de beoordeling op moraliteit voor het grootste effect op de besluitvorming. Studenten kozen daarbij gemiddeld vaker voor een zwaardere maatregel dan professionals en studenten lieten zich in de besluitvorming het meest beïnvloeden door sociabiliteit van de ouder. Verder was een lagere beoordeling op moraliteit voor professionals de belangrijkste factor in de keuze voor een ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing.

In lijn met de bevindingen van Keddell (2014) toont ook dit onderzoek een variabiliteit in de besluitvorming aan, waarbij de variabiliteit in dit onderzoek voor het grootste gedeelte kan worden toegeschreven aan het hebben van wel of geen ervaring.

Stereotypen

Met deelvraag 1 is gekeken in hoeverre studenten en professionals verschilden in de stereotypen die zij vormden over de ouder.

Uit de resultaten bleek dat studenten en professionals onderling alleen significant verschilden in stereotype wat betreft de beoordeling op moraliteit over de ouder. Studenten beoordeelden de moraliteit (eerlijkheid, oprechtheid, betrouwbaarheid) van moeder gemiddeld lager dan de professionals. Deze uitkomst komt overeen met de uitkomsten van het onderzoek van Middel et al. (2022).

Vanuit het theoretisch raamwerk van Baumann et al. (2011) zou dit mogelijk verklaard kunnen worden vanuit de persoonlijke factoren 'ervaring' en 'kennis'. Mogelijk hebben professionals meer/andere (mensen)kennis verkregen, waardoor zij een andere beoordeling van moraliteit hebben ontwikkeld dan studenten.

Besluitvorming

Met deelvraag 2 is gekeken in hoeverre de besluitvorming verschilde tussen studenten en professionals.

De resultaten toonden aan dat studenten het gemiddeld in meerdere mate eens waren met de inzet voor een ondertoezichtstelling dan professionals. Dit is eveneens in lijn met andere onderzoeken waaruit bleek dat studenten/beginnend professionals sneller geneigd zijn een zwaardere maatregel, zoals een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing, in te zetten dan professionals (Delgado et al., 2017; Middel et al., 2022). Ook hiervoor ligt een mogelijke verklaring in het theoretisch raamwerk van Baumann et al. (2011). Professionals zijn zich (door eerdere ervaringen) meer bewust van de consequenties van zwaardere maatregelen (Carvalho et al., 2020). Dit maakt dat sommige professionals soms bang zijn voor de reactie van ouders en soms medelijden hebben met hen bij de inzet van een zwaardere maatregel (Horwath, 2006).

Verband tussen stereotypen en besluitvorming

Met deelvraag 3 is gekeken of er een verband gevonden kon worden tussen stereotypen en besluitvorming.

Er zijn enkele verbanden gevonden tussen stereotypen en besluitvorming. Uit de resultaten bleek dat wanneer men een ouder als meer moreel (betrouwbaar) beoordeelde, men het in meerdere mate eens was met de inzet van ambulante hulpverlening en in mindere mate met de inzet van een ondertoezichtstelling of een uithuisplaatsing. Verder bleek dat wanneer de ouder als minder competent werd gezien, in meerdere mate werd gekozen voor een ondertoezichtstelling. Tot slot toonden de resultaten aan dat wanneer de ouder als minder sociaal beoordeeld werd, de mate waarin de respondent voor een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing koos, toenam. Ook deze resultaten liggen in lijn met wat eerder onderzoek heeft aangetoond (Middel et al., 2022).

Professional als moderator

Uit de resultaten bleek dat het stereotype gebaseerd op de moraliteit van de ouder, het grootste effect had op de besluitvorming. Daarnaast is een opvallend gegeven dat sociabiliteit voor studenten negatief significant samenhangt met een ondertoezichtstelling en bij professionals significant positief. Hierdoor lijkt het waarschijnlijk dat studenten zich meer laten leiden door de sociabiliteit van de ouder in de keuze voor een ondertoezichtstelling dan

professionals. Tot slot zijn professionals het gemiddeld in mindere mate eens met de inzet voor een ondertoezichtstelling dan studenten en laten professionals zich meer dan studenten leiden door de beoordeling op moraliteit van de ouder in de keuze voor een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing.

Voor de maatregelen ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing zijn de kerndimensies uit het SCM met professionals als moderator, sterke voorspellers. Zonder deze moderator wordt de verklaarde variantie beduidend lager. Hiermee lijkt het effect van stereotypen op de besluitvorming over een ondertoezichtstelling en een uithuisplaatsing anders voor professionals dan voor studenten. Voor de maatregel ambulante hulpverlening is de verklaarde variantie, met of zonder professional als moderator, beduidend lager. Een mogelijke verklaring hiervoor is, dat dit de maatregel is met de minste consequenties voor de ouders en het kind, waardoor de beoordeling op de drie kerndimensies uit het SCM en het type besluitvormer minder veelzeggend werden.

Discussie

Een sterkte binnen dit onderzoek betreft de betrouwbaarheid van het meetinstrument voor de stereotypen. De interne consistentie voor de subschalen van moraliteit, competentie en sociabiliteit waren respectievelijk $\alpha=.86$, $\alpha=.80$ en $\alpha=.88$. Dit betreft een goede mate van interne consistentie waarmee de meting op stereotypen betrouwbaar is. Een andere sterk punt van dit onderzoek is het design waarbij gebruik is gemaakt van één vignet. Hierdoor kan de factor die van invloed is op de besluitvorming duidelijker aangewezen worden dan wanneer er meerdere factoren zijn, zoals bij een experimenteel design met meerdere vignetten (Taylor, 2006). Bovendien zorgt het gebruik van gesimuleerde situaties, zoals vignetten, dat de kans op sociaal wenselijke antwoorden kleiner wordt dan bij een enquête met eenvoudige en directe vragen (Beyer & Liebe, 2015; Evans et al., 2015). Door de onderzoeksvariabele 'stereotypen' voorafgaand aan het onderzoek en bij de vraag in de enquête niet te noemen, is tevens de kans op sociaal wenselijke antwoorden verkleind. Tot slot is een sterk punt van dit onderzoek dat er sterke significante effecten gevonden zijn en vrij hoge verklaarde varianties bij de regressieanalyses. Toch kunnen over de bevindingen in dit onderzoek beperkte valide en betrouwbare uitspraken gedaan worden en is het de vraag in hoeverre de bevindingen generaliseerbaar zijn naar de gehele populatie professionals en studenten in Nederland. Er zijn een aantal beperkende factoren die in dit onderzoek hier een rol in hebben gespeeld.

Het eerste punt heeft betrekking op de externe validiteit, namelijk de steekproeftrekking en de verdeling van demografische kenmerken in de steekproef. De respondenten werden namelijk geworven bij colleges op de Rijksuniversiteit van Groningen (RUG) en via het sociale netwerk van de onderzoekers. Hiermee betrof de steekproeftrekking een gemakssteekproef. Het nadeel van een gemakssteekproef is dat niet iedereen evenveel kans heeft gehad om in de steekproef geïnccludeerd te worden (Agresti, 2018). Hierdoor kunnen de resultaten slechts in een beperkte mate gegeneraliseerd worden naar de gehele populatie professionals en studenten in Nederland (Verhoeven, 2014). Daarnaast bestaat de steekproef hoofdzakelijk uit vrouwen. Hoewel dit representatief is voor de man-vrouw verdeling in de praktijk en overeenkomt met ander onderzoek (Middel et al., 2022), maakt dit dat de bevindingen niet goed generaliseerbaar zijn. Ook ligt de verdeling in leeftijd van de respondenten het meest gecentreerd tussen de 18-35 jaar. Hoewel het effect hierdoor voor professionals grotendeels lijkt te zitten in het zijn van wel of geen professional in plaats van in de hoeveelheid ervaring die de professionals hebben, maakt ook dit gegeven dat het moeilijk generaliseerbaar is.

Ook de inclusiecriteria waarbij professionals één keer per jaar tot dagelijks met kindermishandeling te maken hebben, maakt dat er vraagtekens gezet kunnen worden bij de generaliseerbaarheid van dit onderzoek. Sommige respondenten gaven aan dat de rol van leerkrachten en pedagogisch medewerkers grotendeels ligt in het signaleren van kindermishandeling. De verdere procedures worden opgepakt door mensen uit een andere discipline, zoals een intern begeleider of een maatschappelijk werker. Mogelijk maken mensen die de daadwerkelijke besluitvorming doen, andere keuzes dan mensen die hier nauwelijks mee te maken hebben.

Naast dat het onderzoeksdesign enerzijds een sterkte in dit onderzoek vormt, brengt het ook een beperking met zich mee. De respondenten hebben namelijk één vignette gelezen waarin sprake was van armoede binnen het gezin. Het is hierdoor onduidelijk welke rol het gegeven 'armoede' heeft gehad op de effecten die voor stereotypen gevonden zijn. Uit onderzoek van Horwitz et al. (2011) en Raissian en Bullinger (2017) krijgen gezinnen die in armoede leven aanzienlijk vaker te maken met jeugdbeschermingsinterventies dan gezinnen die niet in armoede leven. Daarnaast blijkt uit onderzoek van Morris et al. (2018) dat armoede een belangrijke factor is in het vormen van stereotypen. Een aanbeveling voor een volgend onderzoek is dan ook om de factor armoede als experimentele variabele mee te nemen om hiermee te onderzoeken in hoeverre het effect van stereotypen op besluitvorming

afhangt van de perceptie over armoede. Met dit experimentele vignetonderzoek kan daarnaast een duidelijkere causale relatie aangetoond worden dan met het huidige onderzoek waarin geen experimentele variabelen zijn gebruikt (Gautschi & Benbenishty, 2021).

Aanbevelingen voor vervolgonderzoek

Een aanbeveling voor vervolgonderzoek is om het huidige onderzoek te repliceren, waarbij getracht wordt een grotere en meer representatieve steekproef te verkrijgen om hiermee meer gefundeerde en generaliseerbare conclusies te kunnen trekken. De representativiteit van de steekproef zou vergroot kunnen worden door een gestratificeerde steekproef uit te voeren, waarbij professionals en studenten uit heel Nederland worden benaderd. Aangezien Keddell (2014) variabiliteit vond in de besluitvorming binnen landen met hetzelfde jeugdbeschermingsbeleid, zouden vergelijkingen in stereotypering en besluitvorming tussen (jeugdbeschermings)regio's in Nederland onderzocht kunnen worden.

Een andere suggestie voor een vervolg is om te onderzoeken of de effecten van stereotypering anders worden wanneer het vignet wordt gepresenteerd in de vorm van een filmpje in plaats van een geschreven tekst. Doordat de besluiten in de praktijk veelal op basis van face-to-face contacten met de gezinnen worden gemaakt, zou een video meer geschikt kunnen zijn dan een geschreven tekst (Gautschi & Benbenishty, 2021).

Tot slot is een suggestie om in vervolgonderzoek de variabele 'ervaring' breder mee te nemen. Volgens Baumann et al. (2011) speelt de mate van ervaring namelijk een belangrijke rol in de besluitvorming. Beginnende professionals zijn geneigd voorzichtiger te handelen in de besluitvorming, waardoor zij kinderen sneller uithuisplaatsen dan meer ervaren professionals. De inclusiecriteria zouden verkleind kunnen worden door alleen professionals werkzaam in de sector van de jeugdbescherming te includeren om hiermee de generaliseerbaarheid te vergroten.

Aanbevelingen voor de praktijk

Een eerste aanbeveling is om besluitvorming breder te includeren in het onderwijs van studenten die een sociale opleiding volgen. Studenten zijn sneller geneigd een zwaardere jeugdbeschermingsmaatregel in te zetten dan professionals en zouden daarom meer bewust gemaakt moeten worden van de consequenties dat dit heeft, zowel voor het kind als voor de ouders. Volgens Delgado et al. (2017) komt deze neiging tot de inzet van zwaardere maatregelen, doordat studenten de veiligheid van een kind als belangrijker zien dan de rol en verantwoordelijkheid die ouders hebben in het opvoeden van hun kind. In het onderwijs zou

daarom meer aandacht besteed kunnen worden aan enerzijds het recht dat kinderen hebben op veiligheid en anderzijds de verantwoordelijkheid en rechten die ouders hebben om hun kinderen op te voeden (IVRK artikel 18 en 19; United Nations, 1989). Dit zou bijvoorbeeld geïmplementeerd kunnen worden door middel van het uitwerken van casussen waarin vermoedens zijn van kindermishandeling.

Een aanbeveling voor de praktijk zou zijn om maatregelen te nemen die de stereotypering betreffende de moraliteit van de ouder verminderen. Een eerste stap hierin zou zijn om professionals bewust te maken van de grote invloed die moraliteit heeft op besluitvorming. Vervolgens zouden jeugdbeschermingsinstellingen meer de nadruk kunnen leggen op het bespreekbaar maken van percepties die professionals vormen over gezinnen, in plaats van de nadruk te leggen op het zo objectief mogelijk maken van de besluitvorming (White, 2003). Geen enkele casus is namelijk hetzelfde en het bereiken van een geheel objectieve manier van besluitvormen is niet haalbaar. Door te praten over verschillende casussen leren professionals om meer te reflecteren, analyseren, systematiseren en zich bewust te worden van hun eigen vooroordelen, wat kan bijdragen aan het maken van evenwichtiger besluiten (White, 2003).

Literatuurlijst

- Agresti, A. (2018). *Statistical methods for the social sciences (fifth edition)*. Pearson Education.
- Alink, L., Prevoo, M., Berkel, S. van, Linting, M., Klein Velderman, M. & Pannebakker, F. (2018). *NPM-2017: Nationale prevalentiestudie mishandeling van kinderen en jeugdigen*. Universiteit Leiden
- Alley, D., Silberkleit, G., Bederian-Gardner, D. & Goodman, G. S. (2019). Race-Based Sexual Stereotypes Influence Ratings of Child Victims in Sexual Abuse Cases. *International Journal on Child Maltreatment: Research, Policy and Practice*, 2(4), 287-308. doi: 10.1007/s42448-019-00034-5
- Arruabarrena, I. & De Paúl, J. (2012). Improving accuracy and consistency in child maltreatment severity assessment in child protection services in Spain: New set of criteria to help caseworkers in substantiation decisions. *Children and youth services review*, 34(4), 666-674. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2011.12.011>
- Bartelink, C., ten Berge, L. & Vianen, R. van. (2017). *Richtlijn Uithuisplaatsing voor jeugdhulp en jeugdbescherming*. Opgevraagd van https://richtlijnenjeugdhulp.nl/wp-content/uploads/2022/04/Richtlijn-Uithuisplaatsing_Richtlijn_DEF.pdf
- Bartelink, C., van Yperen, T. A., & ten Berge, I. J. (2015). Deciding on child maltreatment: A literature review on methods that improve decision-making. *Child Abuse & Neglect*, 49, 142–153. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.07.002>
- Baumann, D. J., Dalglish, L., Fluke, J. & Kern, H. (2011). *The decision-making ecology*. Washington, DC: American Humane Association
- Benbenishty, R., Davidson-Arad, B., López, M., Devaney, J., Spratt, T., Koopmans, C., Knorth, E. J., Witteman, C. L. M., Del Valle, J. F., & Hayes, D. (2015). Decision making in child protection: An international comparative study on maltreatment substantiation, risk assessment and interventions recommendations, and the role of

- professionals' child welfare attitudes. *Child Abuse & Neglect*, 49, 63–75.
<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.03.015>
- Beyer, H., & Liebe, U. (2015). Three experimental approaches to measure the social context dependence of prejudice communication and discriminatory behavior. *Social Science Research*, 49, 343–355. doi:10.1016/j.ssresearch.2014.08.017
- Carr, A., Duff, H. & Craddock, F. (2020). A systematic review of reviews of the outcome of noninstitutional child maltreatment. *Trauma, Violence & Abuse*, 21(4). doi: 10.1177/1524838018801334
- Carvalho, J. M. S., Pinto, V. S., & Delgado, P. (2020). Decision-Making processes in the child protection system: A comparative study between students and professionals in Portugal. *Journal of Family Trauma, Child Custody & Child Development*, 17(1), 58–75. <https://doi.org/10.1080/15379418.2020.1729922>
- Cohen, J. (1992). A power primer. *Psychological Bulletin*. 112(1). 155–159. doi: 10.1037/0033-2909.112.1.155.
- Delgado, P., Pinto, V. S. & Carvalho, J. M. S. (2017). Attitudes and decision-making in the child protection system: a comparison of students and professionals. *Criminology & social integration journal*, 25(2), 2-14. <https://doi.org/10.31299/ksi.25.2.1>
- Drake, B. & Jonson-Reid, M. (2000). Substantiation and early decision points in public child welfare: A conceptual reconsideration. *Child Maltreatment*, 5(3), 227-235.
<https://doi.org/10.1177/107755950000500300>
- Evans, S. C., Roberts, M. C., Keeley, J. W., Blossom, J. B., Amaro, C. M., Garcia, A. M., Odar Stough, C., Canter, K.S., Robles, R. & Reed, G. M. (2015). Vignette methodologies for studying clinicians' decision-making: Validity, utility, and application in ICD-11 field studies. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 15(2), 160–170. doi:10.1016/j.ijchp.2014.12.001
- Fallon, B., Chabot, M., Fluke, J., Blackstock, C., Maclaurin, B. & Tonmyr, L. (2013).

Placement decisions and disparities among Aboriginal children: Further analysis of the Canadian incidence study of reported child abuse and neglect part A: Comparisons of the 1998 and 2003 surveys. *Child abuse & neglect*, 37(1), 47-60.

<https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2012.10.001>

Forkby, T. & Höjer, S. (2010). Navigations between regulations and gut instinct: the unveiling of collective memory in decision-making processes where teenagers are placed in residential care. *Child & Family social work*, 16(2).

<https://doi.org/10.1111/j.1365-2206.2010.00724.x>

Gautschi, J. & Benbenishty, R. (2021). Empirical methods for studying decision-making in child welfare and protection. In J.D. Fluke, M. López López, R. Benbenishty, E.J. Knorth, D.J. Baumann (red.), *Decision-making and judgment in child welfare and protection: Theory, research, and practice* (pp. 57-80). Oxford University Press. doi: 10.1093/oso/9780190059538.003.0003

Gillingham, P. & Humphreys, C. (2010). Child Protection Practitioners and Decision-Making Tools: Observations and Reflections from the Front Line. *The British journal of social work*, 40(8), 2598-2616. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcp155>

Harris, M. S. (2021). Racial bias as an explanatory factor for racial disproportionality and disparities in child welfare. In A. J. Dettlaff (red.), *Racial disproportionality and disparities in the child welfare system* (pp. 141–158). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-54314-3_8

Horwath, J. (2006). The missing assessment domain: Personal, professional and organizational factors influencing professional judgments when identifying and referring child neglect. *British Journal of Social Work*, 37(8), 1285-1303. doi: 10.1093/bjsw/bcl029

Horwitz, S. M., Hurlburt, M. S., Cohen, S. D., Zhang, J., & Landsverk, J. (2011). Predictors of placement for children who initially remained in their homes after an investigation for abuse or neglect. *Child Abuse & Neglect*, 35(3), 188–198. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2010.12.002>

- Jansen, L. (2020). Kinderbeschermingsmaatregelen. In *jeugdrecht begrepen* (7de dr., pp. 127-154). Boom Juridisch.
- Jud, A., Fluke, J., Alink, L.R.A., Allan, K., Fallon, B., Kindler, H., Joo Lee, B., Mansell, J. & Puyenbroek, H. van. (2013). On the nature and scope of reported child maltreatment in high-income countries: opportunities for improving the evidence base. *Pediatrics and international child health*, 33(4), 207-215.
<https://doi.org/10.1179/2046905513Y.0000000092>
- Keddell, E. (2014). Current debates on variability in child welfare decision-making: a selected literature review. *Social sciences*, 3(4), 916-940.
<https://doi.org/10.3390/socsci3040916>
- Knorth, E.J. (1998). You can't always get what you want... A selective review of studies on child placement and decision-making. *International journal of child and family welfare*, 3(2), 115-134. Opgevraagd van <https://ugp.rug.nl/IJCFW/article/view/37457>
- Kwaadsteniet, L. de, Bartelink, C., Witteman, C., Berge, I. ten & Yperen, T. van. (2013). Improved decision making about suspected child maltreatment: Results of structuring the decision process. *Children and Youth Services review*, 35(2), 347-352.
<https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2012.11.015>
- Leach, C. W., Ellemers, N. & Barreto, M. (2007). Group virtue: the importance of morality (vs. competence and sociability) in the positive evaluation of in-groups. *Journal of personality and social psychology*, 93(2), 234-249. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.93.2.234>
- López López, M. L., Bouma, H., Knorth, E. J., & Grietens, H. (2019). The Dutch Child Protection System: Historical Overview and Recent Transformations. In L. Merkel-Holguin, J. D. Fluke, & R. D. Krugman (Red.), *National Systems of Child Protection: Understanding the International Variability and Context for Developing Policy and Practice* (pp. 173–192). Springer International Publishing.
https://doi.org/10.1007/978-3-319-93348-1_9
- Mandel, D. R., Lehman, D. R. & Yuile, J. C. (1994). Should this child be removed from

- home? Hypothesis generation and information seeking as predictors of case decisions. *Child abuse & neglect*, 18(12), 1051-1062. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(94\)90131-7](https://doi.org/10.1016/0145-2134(94)90131-7)
- Middel, F., López López, M., Fluke, J. & Grietens, H. (2022). Racial/ethnic and gender disparities in child protection decision-making: what role do stereotypes play? *Child Abuse & Neglect*, 127. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105579>
- Morris, K., Mason, W., Bywaters, P., Featherstone, B. Daniel, B., Brady, G., Bunting, L., Hooper, J., Mirza, N., Scourfield, J. & Webb, C. (2018). Social work, poverty, and child welfare interventions. *Child & Family Social Work*, 23(3), 364-372. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/cfs.12423>
- Moss-Racusin, C., Dovidio, J. F., Brescoll, V. L., Graham, M. J. & Handelsman, J. (2012). Science faculty's subtle gender biases favor male students. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 109(41), 16474-16479. <https://doi.org/10.1073/pnas.1211286109>
- Munro, E. (1998). Improving social workers' knowledge base in child protection work. *The British Journal of Social Work*, 28(1), 89-105. <https://doi.org/10.1093/oxfordjournals.bjsw.a011320>
- Munro, E. (2008). Lessons from research on decision-making. In Lindsey, D. & Shlonsky, A. (red.), *Child welfare research: advances for practice and policy* (pp. 194-200). <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780195304961.003.0011>
- Nijnatten, C. van. (2005). Savanna en de onderzoeksagenda voor het maatschappelijk werk. *Journal of social intervention: Theory and practice*, 15(1), 25-32. Opgevraagd van journalsi.org
- Qualtrics. (2017). Qualtrics. <https://www.qualtrics.com/au/>
- Raad voor de Kinderbescherming. (z.d.). Hier staat de Raad voor de Kinderbescherming voor. Opgevraagd van <https://www.kinderbescherming.nl/>
- Raissian, K. M., & Bullinger, L. R. (2017). Money matters: Does the minimum wage affect

- child maltreatment rates? *Children and Youth Services Review*, 72, 60–70.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2016.09.033>
- Robbins, S. P. & Judge, T. A. (2015). *Gedrag in organisaties*. 12e editie. Amsterdam: Pearson Benelux B.V.
- Rossi, P. H., Schuerman, J. & Budde, S. (1999). Understanding decisions about child maltreatment. *Evaluation review*, 23(6), 597-598.
<https://doi.org/10.1177/0193841X9902300601>
- Taylor, B. J. (2006). Factorial Surveys: Using Vignettes to Study Professional Judgement. *The British Journal of Social Work*, 36(7), 1187–1207.
<https://doi.org/10.1093/bjsw/bch345>
- Theunissen, A. (2009). Uithuisplaatsingen en de person van de gezinsvoogd. In D. Graas, T. Liefhaard, C. Schuengel, W. Slot & H. Stegge (red.), *De Wet op de jeugdzorg in de dagelijkse praktijk* (pp. 126-138). Houten: Bohn Stafleu van Loghum.
- Thoburn, J. (2010). Achieving safety, stability and belonging for children in out-of-home care: The search for ‘what works’ across national boundaries. *International journal of child and family welfare*, 31(1), 34-49. Opgevraagd van
<https://ugp.rug.nl/IJCFW/article/view/37821>
- Verhoeven, N. (2014, 5^e druk). *Wat is onderzoek? Praktijkboek voor methoden en technieken*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers
- White, S. (2003). The social worker as moral judge: Blame, responsibility and case formulation. In C. Hall, K. Juhila, N. Parton, T. Pösö (red.), *Constructing clienthood in social work and human services: Interaction, identities and practices* (pp. 177-192). Philadelphia: Jessica Kingsley Publishers.
- United Nations. (1989). Verdrag inzake de rechten van het kind. Opgevraagd van
https://wetten.overheid.nl/BWBV0002508/2002-11-18#Verdrag_2

Bijlage 1 Introductiepagina van de enquête

Enquête voor Studenten

Perceptions of Poverty in CPDM

Onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming”

Code voor ethische toetsing faculteit GMW: PED-2122-S-0090

Beste lezer,

Bedankt dat je interesse hebt in het onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming”!

Op deze pagina lees je meer informatie over het onderzoek. Als je mee wilt doen, kun je dit onderaan deze pagina aangeven.

Moet ik meedoen aan dit onderzoek?

Meedoen aan het onderzoek is vrijwillig. Wel is jouw toestemming nodig. Lees deze informatie daarom goed door en besluit vervolgens of je wel of niet mee wilt doen. Als je besluit om niet mee te doen, hoef je niet uit te leggen waarom, en zal dit geen negatieve gevolgen voor jou hebben. Dit recht geldt op elk moment, dus ook nadat je hebt toegestemd in deelname aan het onderzoek.

Wie kunnen er meedoen aan het onderzoek?

Studenten die een opleiding doen die mogelijk kan leiden tot een carrière waarmee je te maken krijgt met jeugdbescherming en/of casussen met kindermishandeling. Te denken valt aan studies zoals: Pedagogiek, Pedagogische wetenschappen, Onderwijswetenschappen, Lerarenopleiding, Psychologie, Sociologie, Maatschappelijk werk (& dienstverlening) en Sociaalpedagogische hulpverlening. Ook studenten die een soortgelijke opleiding volgen, kunnen meedoen aan dit onderzoek.

Wat vragen wij van jou tijdens dit onderzoek?

Deelname aan deze studie zal ongeveer 10 tot 15 minuten duren. We vragen je om het volgende te doen:

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

1. Het beantwoorden van enkele vragen betreft jouw demografische kenmerken (bijv. leeftijd, studie)
2. Het invullen van vragenlijsten die gaan over hoe jij denkt over armoede en het aanbieden van jeugdbeschermingsinterventies en -beleid.
3. Het lezen van een casus waarbij er vermoedens zijn van kindermishandeling
4. Het invullen van verschillende vragen die gaan over hoe jij denkt over de casus en hoe er gehandeld zou moeten worden.

We zullen je over enkele weken vragen om nog een korte, aanvullende vragenlijst in te vullen. Dit zal ongeveer 3 minuten duren.

Doel van het onderzoek

Deze studie beoogt besluitvorming op het gebied van jeugdbescherming te onderzoeken, in het bijzonder bij gezinnen die te maken hebben met armoede. Door het vergroten van onze kennis over besluitvorming, kan het onderwijs voor (toekomstige) professionals in de jeugdbescherming verbeterd worden.

Wat doen we met de resultaten van dit onderzoek?

We beogen de resultaten te publiceren in (internationale) wetenschappelijke tijdschriften en te presenteren op congressen. Daarnaast willen we de resultaten presenteren aan jeugdbeschermingsprofessionals. Ook zullen masterstudenten hun scriptie schrijven met de data die wordt verkregen uit deze vragenlijst.

Mogelijke impact bij deelname aan dit onderzoek

Als je meedoet aan het onderzoek, krijg je een casus te lezen waarbij er vermoedens zijn van kindermishandeling. Het lezen over mishandeling kan mogelijk negatieve emoties opwekken. Mocht je liever niet over dit onderwerp willen lezen, doe dan niet mee aan dit onderzoek. Je mag ook altijd tijdens het onderzoek jouw deelname stoppen.

Hoe zullen de onderzoekers omgaan met de onderzoeksgegevens?

Alle verzamelde onderzoeksgegevens zullen zorgvuldig verwerkt worden. We vragen enkel naar demografische kenmerken met als doel kwantitatieve groepsverschillen te onderzoeken.

De onderzoekers dragen zorg voor een veilige opslag van de onderzoeksgegevens. Na afronding van de studie zal de geanonimiseerde dataset van dit onderzoeksproject gedeeld worden met collega-onderzoekers zodat de data geïnspecteerd kan worden. De gegevens zullen voor onbepaalde tijd gedeeld worden via het platform DataverseNL (<https://dataverse.nl/>). De onderzoeksgegevens die op dit platform gepubliceerd worden, zullen geen informatie bevatten die naar individuele deelnemers te herleiden valt. Na de laatste publicatie over dit onderzoek, zullen we de dataset van dit onderzoek nog 10 jaar bewaren op de beschermde server van de Rijksuniversiteit Groningen.

Als je ervoor kiest om je te terug te trekken uit deze studie voordat je deze afrondt, zullen jouw antwoorden vernietigd worden. Je kan op elk moment stoppen met de studie door jouw browser of tabblad met de survey te sluiten. Ook aan het eind de survey kun je aangeven dat we jouw gegevens niet mogen gebruiken in het onderzoek. Het is helaas niet mogelijk om je terug te trekken uit deze studie wanneer jouw deelname is afgerond, omdat we geen informatie verzamelen die ons in staat stelt om jouw specifieke antwoorden in de database te identificeren.

Voor vragen over privacybescherming kan je je wenden tot de RUG-functionaris gegevensbescherming mr. A.R. Deenen (privacy@rug.nl).

Heb je vragen/zorgen over jouw rechten als onderzoeksdeelnemer of de uitvoering van het onderzoek? Je kan hierover ook contact opnemen met de Ethische Commissie Gedrags- en Maatschappijwetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen: ec-bss@rug.nl.

Vragen?

Wanneer je vragen hebt over dit onderzoek, kun je contact opnemen met Floor

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Middel (onderzoeker). Dit kan zowel voor, tijdens, als na het onderzoek. Dit kan per mail via f.middel@rug.nl of telefonisch via 06-31984967.

Deelname aan het onderzoek “Besluitvorming in de jeugdbescherming” is vrijwillig. Je kan jouw deelname aan dit onderzoek altijd stopzetten door de browser of het tabblad met de survey te sluiten. Ook kun je ervoor kiezen om bepaalde vragen in de survey niet te beantwoorden.

Geïnformeerde toestemming

Ik heb de informatie over het onderzoek gelezen.

Ik begrijp waar het onderzoek over gaat, wat er van me gevraagd wordt, welke gevolgen deelname kan hebben, hoe er met mijn gegevens wordt omgegaan, en wat mijn rechten als deelnemer zijn. Ik begrijp dat deelname aan het onderzoek vrijwillig is. Ik kies er zelf voor om mee te doen. Ik kan op elk moment stoppen met meedoen. Als ik stop, hoef ik niet uit te leggen waarom. Stoppen zal geen negatieve gevolgen voor mij hebben.

Ik geef hieronder aan waar ik toestemming voor geef.

Toestemming deelname aan het onderzoek

- Ja, ik geef toestemming voor deelname (1)
- Nee, ik geef geen toestemming voor deelname (3)

Toestemming voor verwerking persoonsgegevens

- Ja, ik geef toestemming voor de verwerking van mijn persoonsgegevens zoals vermeld in de onderzoeksinformatie. Ik weet dat mijn gegevens verwijderd worden als ik ervoor kies om eerder te stoppen met de survey of als ik aan het eind van de survey aangeef dat mijn gegevens verwijderd moeten worden. (1)

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

- Nee, ik geef geen toestemming voor de verwerking van mijn persoonsgegevens (2)

Demografische kenmerken

Wat is je leeftijd (in jaren)?

Ben je..

- vrouw (1)
- man (2)
- anders, namelijk (3)
- zeg ik liever niet (4)

Welke studie doe je?

- psychologie (1)
- maatschappelijk werk (2)
- pedagogische wetenschappen/pedagogiek (3)
- onderwijswetenschappen (4)
- lerarenopleiding (basis- of voortgezet onderwijs) (5)
- anders, namelijk (6)
- zeg ik liever niet (7)

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

Sta je ingeschreven voor een bachelor of master?

- bachelor (1)
- master (2)
- zeg ik liever niet (3)

Sta je ingeschreven op een hogeschool (hbo) of universiteit (wo)?

- hogeschool (hbo) (1)
- universiteit (wo) (2)
- zeg ik liever niet (3)

Wat is je studentnummer?

We gebruiken het studentnummer enkel en alleen om jouw data te koppelen aan de data van een volgende vragenlijst. Nadat de data uit beide vragenlijsten aan elkaar is gekoppeld, zullen we deze gegevens verwijderen.

Bijlage 2 Het vignet

Hieronder lees je een melding die gedaan is bij het Veilig Thuis: een organisatie waar mensen terecht kunnen als ze vermoedens hebben van kindermishandeling. Lees de informatie in de melding zorgvuldig door.

Melding Familie M.

Bij Veilig Thuis is een melding gemaakt vanwege vermoedens van kindermishandeling over Kevin (8 jaar oud) door zijn buurvrouw. De buurvrouw heeft de melding gedaan omdat ze bezorgd is om Kevin en omdat ze sterke vermoedens heeft dat hij mishandeld wordt door zijn moeder. Gisteravond hoorde ze dat moeder, Linda, schreeuwde tegen Kevin. Volgens de buurvrouw schreeuwde moeder luid dat Kevin zijn mond moest houden en dat ze wenste dat Kevin nooit geboren was. Vervolgens hoorde de buurvrouw doffe dreunen, waardoor zij sterk vermoedde dat Kevin werd geslagen. Ook hoorde ze Kevin achteraf huilen. De buurvrouw stelt dat het zeker niet de eerste keer is dat Linda M. uitbarst in woede tegenover Kevin. Daarnaast komt het vaak voor dat Kevin zonder toezicht door de buurt loopt. Ook merkt de buurvrouw op dat Kevin er vaak niet verzorgd uit ziet: hij heeft vaak niet-passende en vuile kleren aan.

Huisbezoek

Een medewerker van Veilig Thuis bezoekt het gezin een dag nadat de buurvrouw de melding heeft gedaan. Ze praat met Linda in de woonkamer, terwijl Kevin op zijn slaapkamer speelt. Linda vertelt dat ze hun flat huren van de sociale verhuurstichting. Linda heeft geen baan en ontvangt op dit moment een bijstandsuitkering. Linda heeft al enkele maanden haar huur niet kunnen betalen en heeft een huurachterstand van 5 maanden opgelopen. Ook heeft Linda schulden bij de energiemaatschappij en de belastingdienst. De vader van Kevin is niet meer in beeld. Linda schrikt als de medewerker van Veilig Thuis vertelt over de melding. Moeder zegt dat Kevin gisteren boos en driftig was en haar expres irriteerde door zijn speelgoed niet op te ruimen, ondanks dat Linda meerde keren gevraagd had om dit te doen. Linda vertelt dat ze om deze reden haar stem verheft heeft richting Kevin. Ze ontkent dat ze Kevin geslagen heeft. Wanneer Kevin op een later moment naar de woonkamer komt, valt het de medewerker van Veilig Thuis op dat Kevin erg teruggetrokken lijkt en dat hij niet-passende en vuile kleren aan heeft.

Gesprek met leerkracht

De medewerker van Veilig Thuis heeft de leerkracht van Kevin benaderd. De leerkracht geeft aan dat ze vandaag blauwe plekken op Kevins arm heeft gezien. De

EFFECT VAN STEREOTYPEN OP BESLUITVORMING

leerkracht benoemt dat Kevin op de schoolse vakken slechter presteert dan zijn klasgenoten. Daarnaast kan Kevin zich vaak niet goed concentreren wanneer hij zelfstandig aan zijn schooltaken moet werken. Op het gebied van sociale vaardigheden, voegt de leerkracht toe dat Kevin vrienden heeft in de klas, maar dat Kevin ook af en toe disproportioneel boos kan zijn op andere kinderen, waarbij hij soms ook andere kinderen slaat. Ook komt het regelmatig voor dat Kevin geen eten of gymspullen mee naar school heeft.

Bijlage 3 Vragen over de stereotypen

Wat is jouw indruk van Linda (Kevins moeder)?

Hoe zou jij de volgende persoonlijkheidskenmerken van Linda beoordelen?

	-3						3
	helemaal niet	-2	-1	0	1	2	Helemaal wel
Linda is oprecht	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is eerlijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is betrouwbaar	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is intelligent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is competent	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is bekwaam	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is vriendelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is hartelijk	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Linda is aardig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bijlage 4 Vragen over de jeugdbeschermingsinterventies

Wat moet er gebeuren?

In hoeverre denk jij dat de volgende interventies aangeboden zouden moeten worden in het gezin van Kevin? Geef per type interventie aan in hoeverre jij het er mee eens bent dat dit type interventie nodig is.

Jeugdbeschermingsinterventies

	Heel erg mee oneens							Heel erg mee eens
	-3	-2	-1	0	1	2	3	
1) Ambulante hulpverlening (hulp in de thuissituatie) in het gezin op vrijwillige basis waarbij Kevin thuis bij zijn moeder blijft wonen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2) Ambulante hulpverlening (hulp in de thuissituatie) waarbij een ondertoezichtstelling voor Kevin wordt aangevraagd. Dit betekent dat Kevin thuis blijft wonen bij zijn moeder, maar dat er ook een voogd wordt aangesteld die het gezag over Kevin krijgt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3) Een uithuisplaatsing , waarbij Kevin wordt geplaatst in een pleeggezin.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Bijlage 5 Eindpagina van de enquête

Bedankt voor je deelname aan deze studie!

In dit onderzoek zijn we geïnteresseerd in hoe (toekomstige) professionals besluiten maken in casussen met vermoedens van kindermishandeling, in het bijzonder in gezinnen die in armoede leven. Om deze reden hebben wij je gevraagd om een fictieve casus te lezen waarin er vermoedens zijn van kindermishandeling, waarbij er ook sprake is van armoede in de gezinssituatie.

Meer specifiek waren we geïnteresseerd in de volgende vragen:

- Wat zijn de attitudes van (toekomstige) jeugdbeschermingsprofessionals over armoede?
- In hoeverre beïnvloeden deze attitudes besluitvorming m.b.t het inzetten van bepaalde interventies?
- Resulteren percepties over armoede stereotypen die gevormd worden over ouders?

Contact

Je kan contact opnemen met Floor Middel (f.middel@rug.nl) als je nog verdere vragen hebt over dit onderzoek.

In het geval dat je nog opmerkingen hebt over deze studie, noteer deze dan hieronder. Wanneer je toch niet meer wilt deelnemen aan het onderzoek, kunt je dit ook hieronder ook aangeven. We zullen dan jouw gegevens uit de database verwijderen.